

REDACȚIUNEA,
Tipografia și Administra-
tună

BRAȘOV, Piața-mare 80.

Servicii nefrancate nu se primește.

Manuscripte nu se retrimit.

INSE R A T E :

se primesc la Administra-

ție Brașov și la birou-

rile următoare:

Viena la Dr. Dukow Nachf., Heinrich

Schlech, Rudolf Moser, în Budapesta la Eckstein Bernát, Julius Leo-

pold, Blockner I.

PRETUL INSE R A T E L O R :

Un șir petit 20 bani pen-

tru o publicare. Publicări

mai deosebită tarifă și invocă.

Reclame pe pag. a 3-a 1

șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Dumineca 27.)

Telefon: Nr. 226.

Nr. 143.—Anul LXXIII.

Brașov. Sâmbătă, 3 (16) Iulie

1910.

Predica în bisericile noastre.

O chestie mult agitată și niciodată pe deplin lămurită!

Pentru ce nu se predică în bisericile noastre? Cel mai simplu răspuns e: pentru că preoții nu vreau. Si pentru ce nu vreau preoții? pentru că nu-i silește nime și nimic la astăză. Aceasta o pot spune cu toată convingerea, întrucât însuți ca preot cunoște cauza. Altă pedește esențială nu cunoște în calea predicii regulate în bisericile noastre.

Predica e o parte esențială a cultului divin. În biserică veche totdeauna după cetirea sf. evangeliu se ținea predică. La aceasta aveau să rămână și catechumeii, adică cei nebotezați încă, după aceea ieșau afară. Predica e nota distinctivă între religia creștină și celelalte religii. La păgâni, la evrei, mohamedanii și budhiștii de azi nu se predică; acolo e numai credință și ceremonie goală, fără cuvântare. Singur Mântuitorul și-a intemeiat biserică sa, poruncind apostolilor: „mergând învățați toate popoarele“, singur în biserică creștină să cunoște puterea mare a cuvântului; pentru aceea în vechime cultul creștinilor constă din 3 părți: rugăciune, predică și celebrarea sf. euharistiei. Astfel în bisericile protestante, cari au crescut că reduc cultul divin la puritatea sa primesă, predica e parte de frunte a serviciului divin; astfel și în biserică catolică de pe vremea conciliului Tridentin există și se obseară porunca: fiecare paroh în dumineci și sărbători are să-și pască turma sa cu cuvinte mântuitoare.

Numai la noi nu există Tridentin, nu există tradiție veche, ci formalismul și amorțeala orientală ne ține robi până astăzi! În bisericile noastre ceremoniile singure preocupă toată atenția preotului; predica nu există în nici o „rubrică“. Sunt, ce e drept, ordinații bisericesti cu privire la

aceasta; acelea însă, ca multe alte rămân literă moartă. Astfel ne aducem aminte de o ordinație din anul trecut a arhiepiscopului din Cernăuți, în care se dispune apriat, că preoții să predice în toate Duminecele și sărbătorile; același lucru se dispune bunăoară prin sinodul diecezan al Gherlei de prin anii 80 (ce vremuri fericite!), precum în multe alte ordinații și cărți bisericesti, însă fără precizitatea și *sancțiunea cuvenită*.

Pentru aceea nu s-a făcut la noi încă *nici începutul* în aceasta materie; pentru aceia, cu toate, că avem preoți culți și biserici frumoase, aceleia sunt fără amvon, serviciul divin constă în mare parte numai din ceremonii goale, predica e numai un instrument de solemnitate pentru sărbătorile mari. Abia cunoaștem câteva biserici, în cari să-se predice regulat și sistematic. Încă la noi mai este și căte una de acelea, dar în România...

Astfel, cum zisei, nu s-a făcut încă *nici începutul* în privința aceasta. Îar acesta e lucru greu. Să nu se credă, că numai să fie un preot cu zel, care să predice în toate duminecele și sărbătorile, lucrul va merge splendid, poporul se va îmbulzi la biserică și tot fete pline de interes și bucurie vor asculta pe cuvântătorul nou. Din potrivă: preotul predicator la început va întâmpina o răceală și indiferență, care poate să-l disgusteze pe viață întreagă, dacă-i slab de inger. Odată poporul nostru nu e dedat încă cu cuvântarea rostită. El e dedat cu căzania cetății din carte și nu crede, numai în aceia, ce-i se cetește din o carte mare, cam veche și bizară. Astfel auzi și astăzi observări din partea căte unui om bătrân: ce spune popa astăză atătea din cap, nu-ți cetește el căzanie, cum se cade, cum era mai demult... A doua: poporul nostru nu e dedat cu instrucția sau catehizarea în biserică. Toată viața religioasă a lui e mai mult o

viață afectivă: cu anumite afecte și dispoziții sufletești merge el la biserică, ascultă sf. slujbă; chiar și ascultarea sf. evangeliu și a căzaniei e pentru el mai mult prilej pentru deșteptarea anumitor afecte: cu ratiocinare, cu reflectări teoretice el încă nu e dedat. Astfel participă poporul în simplicitatea lui cu toată evlavia la sf. slujbă, până la adormire; dar o schimbare vie a ideilor în biserică, un discurs vial i-se pare, pelângă neobișnuit, și ca o profanare a evlaviei rigide, cu care crede, că trebuie să fi în biserică. De aceasta trebuie ținut mare cont și în privința manierelor și figurilor oratorice. Să nu fiu rău înțeles, nu știu, esprimat-am destul de clar, ce am vrut să spun aici declar însă, că vorbesc pe baza unor esperințe amănunțite.

Asta am observat cu privire la introducerea predicatori regulați la noi. Aceasta ar trebui făcută odată, căci altfel de fapt nu mai merge, mai ales înțelegință o perdem cu totul pentru cercetarea bisericii. Apoi în multe locuri și poporul a ajuns deja la o înțelegință oare care și sperăm că va ajunge preste tot. Cu dezvoltarea culturii generale a poporului trebuie să țină pas și cultura religioasă.

Aveam preoți culți, cu școală multă; aveam literatură de predici destul de dezvoltată; se scrie mult despre necesitatea predicii, se dezbată chestia în conferințe preoțești: și totuși se predică astăză de puțin! Ce-i mai rău: nu se predică sistematic! Cauza? Cum spusei mai la deal: lipsa de interes din partea preoțimii. Aceasta o promovează mult ținuta autoritaților bisericești competente față de neglijințele preoților. Înțeleg aici oficiile protopopești, cari în fiecare an au să dea Ordinarielor informații asupra preoților, cari informații au o rubrică, în care este a se răspunde la întrebarea: „ce zel dovedește în predicare?“ La aceasta întrebare, cum și la toate

celelalte, de supremă importanță pentru disciplina preoților, răspund protopopii în modul cel mai superficial, fără a intenționa alt ceva, decât imprimarea unei formalități goale. Peste tot, puțini protopopi avem, cari se corăspundă chemării sale. Pe căt de însemnat e pentru viața bisericească universală postul protopopilor, pe atât de regratabilă e împrejurarea, că la complinirea celor mai multe oficii protopopești nu se consideră aptitudinea. Pare a fi cu totul dreaptă părerea, că dela hărnicia protopopilor atârnă viitorul bisericii noastre!

Astfel și cu predica. Dacă Ordinariile vor da atenția cuvenită predicii și vor face dispoziții concrete în interesul cauzei, dacă apoi organele administrative ale Ordinarielor se vor îngriji cu conștiințiositate de executarea acelor dispoziții, atunci vom vedea schimbări, vom ajunge viață nouă. La caz contrar vom rămâne în acel vecinic status quo, care ne caracterizează de atât de sute de ani!

N. B.

Un deputat săs despre vorbirea lui Tisza. Deputatul săs *Emil Neugeboren*, fostul redactor al ziarului *Tageblatt* din Sibiu, publică în numărul de eri al ziarului *Pester Lloyd* un judecător articol în legătură cu vorbirea recentă a contei Tisza asupra cestiuniei naționalităților. Deși *Pester Lloyd* într-o notă introductivă nu se identifică cu espunerile autorului, totuși publică articolul la loc de frunte. Mezul articolului d-lui Neugeboren este următorul: Modul curios alui Tisza, de-a încheia pace cu naționalitățile, e de parte de-a face pe conducătorii Românilor de-a primi mâna de pace ce li se oferă. *Din contra Românilor le este absolut peste puțină de-a urma apelului lui Tisza*, nu numai din cauza că cuvintele lui Tisza sunt aspre și ținute în fraze generale, ci mai cu seamă din cauza, că Tisza nu dă deloc garanții, cari să asigure

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Nunta soarelui cu luna.

Cică, fărtate, în vremea de demult, când de abia urzise Dumnezeu pe oameni, pe soare incepuse să-l bată, sănătatea însă nu se întărește. Iși uitase, drăguțul de el, datorie cu cari fusese hărăzit, cel de Sus. Pe unde trecea cu carul lui de foc, era chin și vai de cele ce se întâmplau pe urma lui. Cind se lăsa din goana calilor mai aproape de pământ, și atunci era prăpăd de friptore; cind se ridică sus în slava cerului, și atunci îngheța și pasărea în zborul ei.

Dumnezeu uitânduse într-o zi prin fereastră cerului, rămase uimit de cele ce făcea soarele în calea sa. Tot ce făcuse el pe pământ cu atâta sudioare, era acum în flăcări. Repede chemă doi paznici de la șusa raiului, le dețe doi cai înaripăti, și-i trimise să chemă pe soare la el. Cică, în ziua aceea se înoptase mai de vreme ca ori când...

— Dar bine, fătul meu, eu te-am pus să luminezi pământul; dar să nu strici ce-am făcut eu! zise mânărat D-zeu.

— Doamne, iartă-mă, de cele ce-am făptuit. Nu mai știu pe ce pământ mă adu, de focul ce mă arde pe suflet. Iacă,

iubesc și eu o mândră crăiasă! răspunse smerit soarele.

— Să mie nu mi-ai spus nimic? Faci astăză de capul tău? Apoi vezi eu sănătatea și indiferența, care poate să-l disgusteze pe viață întreagă, dacă-i slab de inger. Odată poporul nostru nu e dedat încă cu cuvântarea rostită. El e dedat cu căzania cetății din carte și nu crede, numai în aceia, ce-i se cetește din o carte mare, cam veche și bizară. Astfel auzi și astăzi observări din partea căte unui om bătrân: ce spune popa astăză atătea din cap, nu-ți cetește el căzanie, cum se cade, cum era mai demult... A doua: poporul nostru nu e dedat cu instrucția sau catehizarea în biserică. Toată viața religioasă a lui e mai mult o

făcea, chiar dobitoacele se săturaseră de atâtă somn și odihnă!

Cum intrără în iad, Dumnezeu și Soarele, pe dată fură izbiți de o duhmeală rea, și cum intorceau capul, din toate părțile se auzeau gemete și tipete de durere. Prin mijlocul iadului curgea o apă nămolosă și puturoasă. În această apă o multime de oameni se luptau, să scape de droiaia de serpi; ce încolocuți de grumazul lor, abia îi lăsau să răsuflă. Aștia erau cei ce se bucuraseră la lăcrămile văduvei și banul săracului! Strigătul lor te înfirorau; și cu toate astea nimeni nu le da nici un ajutor!

Mai departe în niște piulițe înroșite în foc, erau pisate cu un pisănoag femeile, ce-n viață lor necinstiseră rușinea casei. Ele sberau în gura mare: „iertați-ne, iertați-ne, că nu mai facem“ și cu toate astea nici la ele nu se uita nimeni.

Soarele privea mirat către ele, și frica ce-l cuprinse se făcu să tremure. Dumnezeu văzându-l, zîmbi puțin și coti pe un drum, unde era un întuneric de nu se zarea nimic; și se îndreptă spre locul unde sunt chinuți; cei ce se iau cu surorile lor. Pe deasupra lor se auzea într-o ună fălfăit de aripi, și din cind în cind tipete prelungite; ce spîntecau aerul. Soarele nu mai putea de frică să nu rătăcească; și apucă pe Dumnezeu de mână.

Vru să vorbească însă nu putu.

Si cum drumul incepuse a fi petros și puțin ocolit, deodată văzu la capătul lui, un cuptor mare din care ieșau limbi de foc. Înăuntrul lui se zăreau niște trupuri; ce erau aruncate fără milă cu niște cângi lungi și încărăgite, unde bălbăra și dogoarea era mai mare! Soarele se înforă și mai tare și nu se putu opri, fără a zice:

— Ce e aici, Doamne, de căznești astăză de rău pe nenorocii și ăștia?

— Ce să fie, iacă, niște neleguți ce s-au luat cu surorile lor!...

Si nu isprăvise bine vorba Dumnezeu, când dracii incepură să scoată cu cângile lor încărăgite pe unii afară din cuptor, și puseră fără a lua seamă la scrâșințitorul pe niște mese de fer înroșite în foc; și-i înțepeniră, ca să nu se mai miște, cu niște cărlige muiate în otravă. Iar când de durere, da să zică ceva, deodată dracul din un ceau din fer le turna pe gură plumb topit, și astfel le amortea vorba neisprăvită.

— Doamne, Doamne, zise soarele plângând de milă, mare ț-e puterea ta, de ce nu-i ărtă, pe sărmăni ăștia, de chiorurile ce le mai au? Cu ce ț-i au greșit ei?

— Cum să-i ărtă? Atunci de ce te-am adus aicea? Așa de florile măriului? Iacă una ca asta! Eu mă ostensi până acum

neatinsă individualitatea etnică și culturală a naționalităților. Fără aceste garanții apelul lui Tisza nu va avea nici un rezultat.

Dep. Neugeboren scoate la iveală îndeosebi amenințările vehemente ale lui Tisza față de «agitatorii», cari amenințări intunecă cu totul intențiunile de împăcare și le dău pecetea unui atac dușmănos.

Neluarea în samă a sărbătorilor din partea judecătoriei. Ni-se scrie: Avem în țara noastră lege sanctionată de Majestatea Sa, care dispune, ca în zilele de sărbători răsăritene să nu se pună termine de pertractări nici la judecătoriile propriu zise, nici la alte autorități. Prin urmare legea aceasta ar trebui să fie respectată mai cu samă de forurile, cărora chemare este aplicarea dreptății pe baza legilor de judecătorii. Durere lucrul stă însă altfel. Tribunalul reg. din Brașov, a cărui jurisdicție se extinde asupra a 2 comitate, locuite în majoritate de Români: Brașov și Făgăraș, a pus pertractări pe ziua de Sf. Petru (12 Iulie n.) în cause de acelea, în care erau interesați Români, citându-i pe aceștia la Brașov.

Oficiile judecătorescă au călindar anume compus pe seama lor, unde cu lătere mari, bătătoare la ochi, sunt semnate sărbătorile de rit oriental, o dispoziție aceasta pentru a se atrage atenție respectivilor juzi, ca nu cumva să conturbe linisteala sfântă a sărbătorilor cu citațiuni la pertractări.

Lucru curios, Jidovii, o mână de oameni sunt cruceți de astfel de molestări și jigniri, iar noi Români, peste 3 milioane de oameni, din grația judecătorilor ne putem petrece sărbătorile stând pe la ușile sălii de pertractare.

Atragem atenția d-lui președinte al tribunalului Wittich Lózse asupra acestor stări imposibile, invitându-l să ia măsurile necesare pentru respectarea sărbătorilor noastre.

Tratatul comercial cu România. Din Budapesta se anunță, că comisia economică a camerei ungare a adoptat tratatul comercial, ce are să se încheie între Austro-Ungaria și România. În curând acest tratat va fi votat și de camera ungată.

De peste săptămână.

Săptămâna aceasta s-au petrecut lucruri de însemnatate deosebită în dietă.

Partidul guvernamental și-a prezentat în dietă răspunsul la mesagiul (vorbirea de deschidere a dietei) regal și după aceasta și-a prezentat

și celealte partide răspunsurile lor. În aceste răspunsuri se arată din partea fiecărui partid planurile ce le are, în ce direcție vrea să lucre, ce pretinde și ce porniri va sprijini etc.

Proiectul de răspuns al partidelor de până acum, cuprinde planurile și dorințele cunoscute ale acestor partide. Așa proiectul partidului de guvern are aceleasi planuri și dorințe, ca fostul partid liberal de pe vremuri, să pe bază dualismului, și pentru banca comună cu Austria, face o mulțime de făgădueli pentru binele și înaintarea țării — din care zău, puține se vor împlini. Singurul punct nou este în program (pe care vecibii liberali nu-l aveau), *votul universal*. Despre acesta proiectul de răspuns se exprimă cam îndoiește, zicând că acesta îl vor face pe baze democratice, cu susținerea influenței inteligenței și cu păstrarea caracterului unguresc al statului. Adeca un vot universal cam restrâns. Aceasta e părerea contelui îngămat Tisza.

Partidul kossuthist cere neatârnarea Ungariei, armată deosebită ungurească etc. iar în privința votului universal e cam de aceleasi vederi, ca partidul guvernului.

Partidul lui Justh are, pe lângă celealte puncte 48-iste, două principale: *votul universal*, secret, după comune, pe cele mai largi baze și *bancă deosebită* pentru Ungaria.

Partidul poporului stă pe baze creștine-bisericești, protestează contra statificării școalelor confesionale, cere reforme pe toate terenele etc.

A mai prezentat un proiect de răspuns și noul partid al micilor economi, (plugari), care abia are 2—3 deputați. În proiect se arată, că partidul stă pe baze 48-iste, dar are un program deosebit pentru scutirea de greutăți și înaintarea economilor în țară. În proiectul de răspuns se desfășoară amănuntit acest program.

La aceste proiecte se înscriue cu vredenie proiectul partidului nostru național, pe care l-a prezentat în dietă Luni, săptămâna aceasta d-l Dr. Teodor Mihali, însoțindu-l cu o vorbire frumoasă și temeinică.

Răspunsul nostru la mesagiul înșiră retele ce bântuie în țară și arată mijloacele și căile, prin cari s-ar putea îndrepta aceste reale. Mai întâi să spune M. Sale în răspuns, că dieta de acum nu reprezintă adevărată voință a popoarelor țării, căci legea de alegere de acum e aşa făcută, încât popoarele nemaghiare nu și pot validiza voința. De altă parte alegările de acum n'au fost libere, făcându-

du-se mai nedreptăți și volnicii. Se abdică volniciile și să arată, că aceste numai aşa vor inceta, dacă se va face legea votului obștesc, fără restrângeri. Se spun mai multe despre lipsa acestei legi și să cere introducerea ei, îngrijindu-se ca alegerile să fie libere și curate.

Să trece apoi la chestia naționalităților, se arată însemnatatea acestia și să cere a se desleaga aceasta chestie pe bază dreaptă și înțelegere cu popoarele țării. Să cere aplicarea dreaptă a legilor față de toți cetățenii țării, amintește apoi toate chestiile mai însemnante și cere reforme și îmbunătățiri, spre binele cetățenilor. Astfel încearcă procedura guvernului de până acum cu privire la colonizări și parcele, neîmpărtășind de aceste binefaceri și pe popoarele nemaghiare; cere ajutorarea bisericilor noastre din partea statului în aceeași măsură, ca și celealte biserici creștine; cere o organizare de așa a trupelor, ca instruirea feclor să se poată face în limba lor maternă etc.

Răspunsul partidului nostru la mesagiul cuprinde ca într-un mănușchiul toate dorințele noastre. El e scos din mezu durerilor noastre și ne arată calea, pe care avem să mergem în nizuințele și luptele noastre politice. El cuprinde descrierea reală și adevărată a strărilor din țară. De aceea el e un document politic prețios nu numai pentru noi, ci și pentru străirătate, care din el poate vedea adevărată stare a lucrurilor din Ungaria.

Foile ungurești se ocupă, cele mai multe, la loc de frunte cu proiectul de răspuns. Recunosc, că răspunsul e serios și sincer, dar nu se pot reține a nu cărti căte ceva contra celor zise în el.

După ce Luni d-l Dr. Mihali a prezentat proiectul de răspuns al nostru, în ședința de Marți a ținut Tisza István o vorbire lungă în dietă, ocupându-se numai cu chestia română, cu rezolvarea ei, respective cu împăcarea politică dintre Unguri și Români. Tisza a îndragat multe verzi și uscate în vorbirea lui și zice, că acum a sosit momentul de a se împăca și a se împărtini României cu Unguri pe terenul politic. Dar cum? Tisza o spune, după cum a spus-o și până acum. Anume așa, ca noi se disolvăm partidul nostru politic, se nu mai trimitem deputați naționaliști în dietă, ci deputații ce i-am alege se între în partidele ungurești! Cu un cuvânt, se abdică de viața noastră națională-politică și se trăim numai ca un popor nemaghiar de azi până mâine din grația Măriilor sale, Tisza și soții... Ei, aceasta nu se poate, d-le Tisza și nu se va putea nici odată, cât timp va fi un picior de Român pe acest pământ...

Foile șoviniste li trag, firește laudă lui Tisza, dar în unele cercuri ungurești aflat desaprobat vorbirea lui, ținându-aceea că Tisza a luat cuvântul în cauza românească, numai că se abată atenția Ungurilor de la îsprăvile nu prea plăcute ale guvernului lui Khuen.

Iată ce scrie d. e. „Magyarország“ foiaj iustiștilor:

• Vechiul leac continuă a fi bun și acum. Cel mai bun mijloc pentru a culege lauri în parlamentul unguresc este și azi să ataci naționalitățile.

Koloman Tisza a creat această școală și cel mai devotat succesor al acestei școale este fiul său.

Tânărul Tisza urmărește însă scopuri mai mari. El caută să provoace o diver-

siune aducând în discuție o temă care duce la vrajba între unguri.

Mai departe toata zice: Chestia naționalităților în Ungaria e o chestiune mare și importantă, o chestiune care nu poate fi rezolvată fără Tisza. Ceea-ce e sigur însă este că această chestiune poate deveni pericolosă când e speculată în felul cum o face tele Stefan Tisza.

De altfel cele rostite de Tisza față de noi nu vor rămâne fără răspuns. Deja președintul clubului naționalist, d-l Dr. Teodor Mihali, întrebă de un gazetar, a respins în cuvinte energice acuzele lui Tisza, arătând, că în cele mai multe gresesc.

In dietă îi va răspunde lui Tisza, deputatul nostru d-l Dr. Stefan C. Pop. Dânsul, întrebă de un gazetar dela foiaj „Est“ a zis următoarele:

• Voi răspunde contelui Tisza, căci partidul naționilor nemaghiare nu poate lăsa fără răspuns atacurile contelui Tisza. Așa se vede că Tisza a voit să-i cauzeze o bucurie primului ministrului Khuen, abătând, atenținea în cursul discuțiunii răspunsului la mesaj asupra vechiului lui băt de călărit, asupra chestiunii de naționalitate. Tisza a declarat iarăși că va considera pe deputații naționaliști drept dușmani ai patriei, până când nu se vor atașa la unul dintre partidele ungurești. Sub acest partid contele Tisza a înțeles partidul guvernamental, căci doar îi făcuse și pe Sârbii radicali trădători de patrie fiindcă aceștia au sprijinit pe Justh. El, apoi noi nu vom intra nici odată în partidul guvernamental și-i dăruim pe Mangra...

Concert românesc în Brașov

Joia vîtoare 8/21 Iulie directorul artistic al societății noastre teatrale, d-l Aurel P. Bănuțiu aranjează cu concursul d-nilor Stefan Mărcuș (tenor) și Ionel Crișan (bariton) ambi elevi ai Academiei c. r. de muzică din Viena și bursieri ai fondului nostru de teatru un concert în sala delă Geverbeverein cu următorul program bogat și variat:

1. D-l A. P. Bănuț: Conferință.
2. D-l Ionel Crișan, a) »Solomoane căpitane« din de H. Kirchner. b) Bădisor depărtor« din de T. Brediceanu. c) »Știi tu mădro ce ți-am spus« de G. Dima.
3. Un punct de pian.
4. D-l St. Mărcuș a) »Dupa ochi ca murelek« b) »Năcăjăit ca mine nu-i doine de T. Brediceanu. c) »Ciobanul« din de G. Dima.

II. 1. D-l Ionel Crișan a) »Groza« baladă de Alexandri, muzică de G. Dima. b) »Somnuroase păsărele« de M. Eminescu, muzică de G. Dima. c) »Hop, țurcă, furcă« de G. Dima.

II. 2. D-l A. P. Bănuțiu declamații. 3. D-l St. Mărcuș a) »De ce nu-mi viu« de M. Eminescu. b) »Peste vârfuri« de M. Eminescu, muzică de G. Dima. c) »Romantă din Aida« Act. I. muzică de G. Verdi.

Textul tuturor cântărilor se vinde seara la cassă.

Biletele se pun în vânzare, începând cu ziua de Luni în librăria A. Mureșanu.

Suntem convingi, că publicul românesc din Brașov și țara Bărsei va primi cu brațele deschise pe tinerii noștri cântăreți, dându-le tot sprijinul posibil. În centrele românești, în care d-nii Bănuțiu, Mărcuș și Crișan au debutat până acum, li-s-a făcut o primire din cele mai frumoase, fiind mult aplaudați pentru prestațiunile lor distinse. Iată ce scrie între altele „Tribuna“ despre concertul dat săptămâna trecută în Arad:

»D. A. P. Bănuț, directorul artistic al societății noastre pentru fond de teatru, în conferință sa, cu care a deschis concertul de Dumineacă, ne-a scrisă foarte plastic, starea dureros de înapoiață în care ne găsim culturalmintea artă...«

In fața unei săli relativ pline, ceva neobișnuit la Arad, pe vremea aceasta,

să-ți arăt ce te așteaptă și tu ce-mi vorbești?

— Fie, Doamne; dacă tu ești nestramat în poruncile tale, eu nu pot părăsi pe sora mea. O să iau de soție și ce-o fi, să fie. O să îndur și eu năczurile nenococitilor ăștia; și apoi căte zile oi avea n'oi fi nebun să stau neinsurat, dacă nu-mi găsesc alta potrivă mie. Vreau și eu să fiu în rândul lumei.

— Bine, zise Dumnezeu, să nu zici că nu te-am sfătuit! Iată, copilul meu, de povățuit, te am povățuit, de probă ti-am arătat probă, — văzuști pe nenococitii ăștia — și când ti-o veni rândul și tie la chinurile astea, atunci să nu zici: „Iată-mă Doamne“ și multe alte nimicuri? Pentru tine, astă, am pregătit alte suferințe și mai grele, și dacă tot cetezei, am să le fac și mai rele.

— Și mai rele să fie, Doamne, am să le rabd. Ce-o să fac? Mi-a venit rândul insurătoarei. Toți flăcăii născuți cu mine odătă s'au insurat de atâția ani, numai eu am rămas. Am ajuns de râs în fața lor. Imi zic, că: „nu sunt om și multe altele“. Chiar sănii au început să-și bată joc de mine. Zic, că „sunt vrăjit“.

Și tot rugând Soarele pe Dumnezeu, purceseră îndărăt și esiră din iad. Cică, când au esit din iad, Soarele cu Dumnezeu, se zice, că a fost aşa de tare lumina că ei ce au fost pe afară prin bătătură au căzut jos ca orbii. Lumea începusă a uită cum e lumina!

Veni și ziua unitin! Din toate col-

turele pământului, împărații mici și mari, și porină din crâile lor, cu tot ce aveau mai bun în țara lor. Pe caili cei mai vestiți din hergheliile lor aduceau saci mulțime, plini de nenumărate daruri pentru nuntă. Inele de aur, pietre nestimate, smaralde, rubini, toate erau cărate cu prisosință, ză și noapte la vestitul palat al soarelui. Din zori până în seară nu mai conțineau curțile domnești ce se seau rând pe rând. D'abia mai încăpeau oaspeții în palatul de cristal al soarelui. Începuse să-i găsduiască și pe câmp, sub corturi de verdeță.

Sosiră împărați, de unde nici cu gândul nu găndeau! Era o mândrețe, Doamne, de ce vedeai! Fel de fel de îmbrăcăminte, fel de fel de podobi pe ei; străluceau de sus până jos în nestimate. D'apoi domnițele lor, apoi crăeșele lor, ce mai mândrețe pe ele; nici nu le puteau vedea, fără a rămâne pe loc înmormurit!

Toate și aveau părul resfirat pe spate și prins în nenumărate ace de aur cu nestimate în capul lor. Cele cu părul bălai ca spicul grăului copă, Doamne, Doamne, zâne erau, nu altceva! Ce să vă mai spui ce-a fost! Eu știu, că ce-am văzut să trăiesc încă de zece ori atât și tot n'am să mai văd.

(Va urma.)

după conferința domnului Bănuț, care a fost ascultat cu mult interes, ne-a cântat d-l Ionel Crișan câteva compozitii de ale domnilor Brediceanu și Dima cum și o doină de Kirchner, »Solenane Căpitane«. Crișan are o admirabilă voce de bariton și și stea să cante în mod măestru.

Timbru foarte plăcut și plin, cu modulații fine pe care le subtilizează cu o înaltă putere de expresie, registru întins și armonios.

Cu toate că nu este un volum extraordinar, vocea lui Crișan are o notă de bărbătie pronunțată și accentuată cu deplină acurateță în registrele profunde. El impede și curgătoare vocea lui Crișan, se desprinde ușor și fără sforțări așa ca șopotul unui izvor de munte. Crișan simte cu tot susținut și cu întreagă flință ceeace cântă. Temperament puternic are în el, pe lângă frumoasele calități ale vocei, un talent vădit de artist dramatic, putere care îl ajută și însuflă cântul în mod superior, miscând auditorul. În punctul al doilea al programului, cu balada »Groza« a cucerit întreagă sala care l-a aplaudat din toată inimă. A plăcut mult cântecul lui Dima, »Hop turcă turcă« pe care l-a cântat cu o admirabilă volubilitate însoțită de o mimică extrem de expresivă. Deși foarte germanizat în cultură și alură, Crișan însă și-a păstrat neațis simțământul profund și ales de român adevărat, care-i inspiră tot focul pătrunzător ce tremură în doinele noastre. D-l Ionel Crișan este unul din elevii cel mai apreciați ai conservatorului dela Viena.

Mărcaș a fost o revelație pentru noi arădani cari nu l-am mai auzit până acum. Deși în primii ani de studii, Tânărul artist se poate egala cu mulți tenori de forță. Are o voce de un volum monumental cu o colosală extensiune în toate registrele, dar mai ales în cele fiaute. Timbru sonor și puternic cu o admirabilă coloratură în care și păstrează totă dulceata și claritatea, care e una din calitățile de frunte ale vocei sale, deși de un volum așa de mare.

Temperament egal cu puterea volumului său, organul acesta plin și curat, de o vîgurozitate fără seamă, are în acelaș timp o abundentă bogăție de expresie, ceva plin de farmec și de vrajă. În doina »După ochi ca murele« pe care a cântat-o cu o delicioasă naturaleță în stilul nostru poporul, a pus pare că un farmec talnic, cu care ne-a strecut în susținut cu susținut, totă simțirea palpitantă a dorului și dragostei aceleia sublimi, ce respiră din iubirea de foc a flăcăilor noștri voinici. Mărcaș a înțeles și știe cântă doina mai frumos de cum se poate închipui.

Dela adunarea generală a despărțământului Brașov al Asociației.

Raportul comitetului.

(Fine.)

Conferință. În orașul Brașov am continuat cu tinerarea de conferințe pentru publicul cult. În anul acesta am fost sprijiniți de atâtia însă, încât numai un singur membru din comitet a ținut o conferință și aceasta e o dovadă eclatantă, că sunt cu mult mai mulți, decât am crede, toți aceia, cari pot și doresc să aducă servicii »Asociației«. Față de anii trecuți — s-au ținut conferințe în trei ani consecutivi — remarcăm două înnoiri: pe lângă trei conferențieri brașoveni, am avut trei veniți din alte localități, ca să fie căte o conferință în Brașov și am putut da publicului brașovean și o serată muzicală-literară.

Conferențele și audiuția muzicală s-au ținut în ordinea următoare:

1909. 22 Nov. v. A. P. Bănuț, directorul artistic al »Societății pentru fond de teatru« a vorbit despre »Chestiuni de teatru«.

29. Nov. v. Dr. Eleonora Lemeny, profesoră la școala »Asociației« din Sibiu, a vorbit despre poetele »Maria Cunțan, Elena Farago și Ecaterina Pitiș«.

6. Dec. A. Ciortea, prof. a vorbit despre »Chestiuni de astronomie«.

13. Dec. A. fost audiuția muzicală. A cântat corul bisericiei Sf. Nicolae sub conducerea măestrului Ghiță Dima; apoi evangheliul Dr. Eugen de Lemeny; d-șoara Marioara P. Dima la pian, iar d-șoara Ecaterina Pitiș a cedat 2 poezii inedite.

1910. 14 Martie v. D-l Dr. P. Nistor, medic în Zărnești, a vorbit despre »Imunitate și seroterapie«.

21 Martie. D-l Ion Ludu, capelan în Preșmer, a vorbit despre »Scriserile lui Mihail Sadoveanu«.

28. Martie. D-l G. Vătăsan, profesor, despre romanul Ben Hur (această conferință a fost cu proiecții de schiopicon.)

Conferențele au fost ascultate de un public numeros, care a inundat sala cea mare a gimnaziului, în deosebi la conferința d-șoarei Dr. Eleonora Lemeny, apoi la ale d-lor Dr. P. Nistor și I. Ludu, îndreptățind speranțele ce le leagă unii de schimbul de conferențieri, când sunt de părere, că la un conferențiar dintr-un alt oraș vine mai multă lume decât la unul din orașul său. Fiind deci schimbul de conferințe un mijloc foarte potrivit de-a atrage publicul, el trebuie păstrat, căci prin tineră conferințelor noi avem în vedere folosul ce-l pot aduce ele publicului.

Spuneam la începutul raportului, că vom arăta aici și rezultatele încercărilor noastre în decursul celor *trei ani trecuți*. Întâi în cifre. Comitetul a organizat: 3 agenturi, a înființat 5 biblioteci poporale, a ținut 22 conferințe în orașul Brașov și 42 prelegeri la sate. A încercat să țină prelegeri poporale în fiecare agentură și desp. A putut ținea însă numai în 17 agenturi, dar a ținut în 4 agenturi în două rânduri, iar în programul prelegerilor poporale pentru anul 1910 sunt luate alte 4 comune, în care se vor ține prelegeri cu siguranță, astfel încât rămân 5 comune, care în timp de 3 ani nu au avut nici o prelegere, rămânând ca ele să fie luate în program în primăvara anului viitor.

În schimb față de anii trecuți acest trieniu se caracterizează prin următoarele înnoiri:

1. Comitetul a mijlocit tineră unui curs de albinărit, care credem că a dat rezultate multămitoare.

2) A indemnizat să se țină cursuri de analfabeti. Rezultate a dat numai comuna Arpătac, unde aproape toți tinerii au învățat să cetească și românește, după ce în școală învățaseră numai ungurește.

3) În câteva agenturi (Codlea, Arpătac, Rășnov, Preșmer, Brașov Pe Tocile) preoții ori învățătorii au ținut înși prelegeri, fie că ele au fost conduse de un membru din comitetul desp. ori cu totul independent.

3-a) Acordul.

4) Comitetul a introdus în anul în-tai și a menținut și în cei 2 ani următori conferențele pentru intelectuali, reușind să aranjeze și o audiuție muzicală și prin ele a dat chiar prilej d-lui profesor dela gimnaziu A. Banciu să țină pentru un număr restrâns de ascultători un curs sistematic de estetică și poetică. Deci tot mai departe, tot mai puternic, tot mai adânc pătrunde în massele neamului nostru necesitatea unei culturi naționale, curat românești. Puterile, cari ajută la asigurarea ei se înmulțesc, căile pe care călcăm se lărgesc și noi, cei cari am pornit pe ele înainte și am ajuns departe, ne întoarcem privirile înapoi așteptând să vină cu totul și celor ce sănătesc de boala apatiei și le-nervii le strigăm incurajându-i: »ia-ți patul tău și umbăla«.

*
Cassa. Venitele desp. au fost în anul de gestiune 1909/10 cor. 1824.51. Cheltuieli cor. 1015.93. Saldul este 808.58 cor. (8 iunie n. 1910).

*
Comitetul propune On. adunări generale următoarele:

1) Să ia ca bază la discuție acest raport general.

2) Să exprime multămită următoarelor persoane, cari au facut desp. donații ori au sprijinit comitetul prin tineră de conferințe și prelegeri poporale: D-șoară Dr. Eleonora de Lemeny, Marioara P. Dima și Ecaterina Pitiș, domnilor: Gh. Dima, Dr. Eugen de Lemeny, Dr. Pompei Nistor, A. P. Bănuț, Gh. Vătăsan, Ioan Ludu, Aurel Nistor, (A. Boldor), R. Cristolovean, I. Tipeiu, I. Pascu: iar pentru donații d-șoarei Eleonora de Lemeny și domnilor I. I. Maximilian, Basil Pertea, Dr. Iosif Blaga și agenturii din Feldioară.

3) Să hotărască 2 premii de căte 30 cor. pentru 2 grădini, cari vor fi cele mai bine îngrijite pe teritoriul despărțăm-

tului Brașov. Premiiile se vor împărți la adunarea generală din anul viitor.

4) După revidarea socotelelor să dea absolutoriu comitetului pe anul de gestiune 1909/10.

5) Să voteze proiectul de buget pe anul 1910/11 cu cor. 1828.58 la intrări și cor. 1400 la ieșiri.

Brașov, 8 iunie n. 1910.

N. Bogdan, Dr. Al. Bogdan,
directorul desp. secretarul desp.

Absolvenții școalelor comerciale.

Dăm după revista »Munca« din Sebeșul săesc următorul articol de interes deosebit. În vara aceasta au absolvat 30 de tineri școala noastră comercială din Brașov și desigur mai sunt cel puțin încă atâtia, cari au absolvat școli comerciale străine. Acești absolvenți sunt întră cătăvă într-o situație mai plăcută decât absolvenții de gimnaziu sau reale, caci pe cătă vreme aceștia nu au la absolvierea celor 8 clase nici o pregătire specială care să-i califice pentru vre-o carieră, absolvenții de comerciale își au statorită cariera lor care nu poate fi alta decât cea comercială.

Ce să înțelegem însă sub carieră comercială? Noi, laicii, ca să putem prinde mai bine lucrul, ne vom îndrepta ochii spre absolvenții din trecut ai școalelor noastre comerciale și vom căuta ce fel de ocupație au ei în viață și atunci vom prinde și ce înțeleg dânsii sub cariera comercială. Pe cei mai mulți ii vom afla angajați la bănci, dar sunt destui de mulți și de aceia cari s-au abătut dela drumul croit de școală și aceștia s-au făcut preoți, notari, ofițeri și a.

Aceia cari s-au aplicat la bănci au urmat, fără îndoială, chemarea lor, căci la bănci ei sunt chamați a ocupa posturile iar nu oameni fără nici o pregătire specială, ba, durere, de multe ori fără nici un fel de pregătire decât poate protecție și bani. Voiu exemplu? Priviți, vă rog, în jurul D-Voastră și veți găsi destule. Cum se explică însă faptul că atâtia au părasit cariera lor, pentru care erau destinate? Vocaționea firească pentru preoție, notări și cătărie să fie cauza? Lucrul acesta nu-l pot crede, ci mai curând presupun că alte imprejurări i-au silit să îmbrățișeze aceste cariere. Între acestea cea mai principală e, după esperințele ce le am personal, lipsa de protecție de-a încăpea mai curând la o slujbă și după aceea slabele prospecte, ce le au în genere funcționari noștri de bancă cu privire la avansarea în rang și leață. E doar lucru cunoscut, că la o parte însemnată a băncilor noastre sub acest raport domnește o adevărată anarchie.

Cea mai importantă slujbă la o bancă e — după director — slujba contabilului. Ce se întâmplă însă la unele bănci de-ale noastre? Absolvenții de comerciale fac servicii de contabil pentru aceeași leață ca și cutare ori cutare acționar gras și gros la pungă în postul de cassar. Si cum cassarii se cam schimbă cu guvernul băncii, fiecare nou venit la bancă se mulțumește cu leață ce-o primește și bietul contabil, careide uric aci, trebuie să sufere, căci dacă cere urcarea salarului i-se dă ca exemplu cassarul care-i mulțumit! Lucrurile acestea însă jignesc mândria personală a omului conștiu de drepturile sale și de capacitatea sa și provoacă resens ba chiar desgust la tinerii candidați, cari așteaptă la ușă.

Vor fi ele și alte motive cari îndeamnă pe unii și pe alții a părași cariera, după cum sunt și bănci la care astfel de lucruri nu se pot întâmpla și unde fiecare practicant are putință de-a ajunge la cel mai înalt rang, dacă e destul de harnic, cinstit și priceput.

Aici însă nu e loc a intra în astfel de amănunte, căci ne vom mulțumi și atrage atenționea tinerilor absolvenți de comerciale asupra adevăratelor carieri comerciale. Pentru ce aleargă toți la bancă, au un văd ei că în toate ora-

șele mari infloresc de sute de ani magazine comerciale, cari au conducători salariați cu 10—15 și chiar cu mai multe mii de coroane? Pentru ce să vegeteze la vre-o bancă în provincie 4—6 ani ca practicant cu o lefșoară mai mică decât simbria portarului la o firmă comercială de categorie mai bună?

Și aci unul dintre principalele motive e lipsa de case sau firme românești mai mari, la cari ar putea să încapă în slujbă. Delăturarea acestui rău însă atârnă tocmai dela dânsii. Să ne esplim căm.

Care a fost cauza, că diferențele noastre consume în stil mai mare n'au putut înflori ori n'au putut exista nici zece ani? »Concordia« din Sibiu d-e. n'a avut capital, n'a avut poziție favorabilă, n'a fost sprijinită de poporul românesc, n'a avut debușeuri destule? Toate acestea le-a avut, dar n'a avut un singur lucru, cel mai principal: conducător harnic, priceput și cinstit. Cei cari am avut nefericirea a vedea manipularea funcționarilor comerciali dela »Concordia«, ne vom aduce totdeauna cu durere aminte de ei.

Dacă am fi avut noroc să avem în fruntea însoțitorilor noastre comerciale oameni pregătiți cu temeinicie la firme solide, azi am putea să privim cu mândrie la ele.

Dovadă că nu afacerile fac pe oameni ci oameni fac afacerile, este și imprejurarea că cu toate mizeriile noastre avem cățiva comercianți români vrednici de toată stima d. e. Nepoții Ere-mias și Dușoiu, Brașov, Vulcu, Orăștie, și Comșa, Săliște. Am avut și în trecut case românești, cari rivalizau cu ori ce casă săsească. Așa a fost d. e. casa Onițiu în Sasșebes. Pe vremea lui, Onițiu era considerat ca cel mai mare negustor în Ardeal, mare nu numai ca partematerială ci și morală, ca spirit de negustor îscusit. Ce s'a ales însă de casa lui după moarte? Numele și capitalul în numărări. Dacă acel Onițiu ar fi crescut un băiat în prăvălia lui, căruia să-i fi dat cunoștințele de carte necesare și școala lui practică, acel băiat la timpul său preluând comoara dela făuritorul ei, ar fi dat de mult la o parte pe toți comercianții din Sasșebes.

Acalas lucru s'ar întâmpla spre paguba noastră și cu casele Comșa și Vulcu, dacă stăpânii lor n'ar fi fost atât de înțelepți ca fiu lor să nu-i facă »domni« ci să-i învețe meșteșugul de negustor atât de greu dar atât de multumitor. Peste tot ne lipșește continuitatea atât la meserii că și la negoți și acesta e cel mai mare rău pentru care noi nu ne putem întări pe aceste două terene atât de prielnice și de roditoare.

Ca concluzie la cele spuse până aci îndemnăm pe tinerii noștri absolvenți de comerciale să se dedice și acestor cariere practice, și nu-și facă societeală ca pedanții că oare unde vor căpăta funcție, cănd vor ajunge să fie definitizați și mai știu ce! Să se specializeze cu temeiul într-o branșă, căci atunci locul lor va fi sigur, iar de n'ar fi, au putința în mană de-a și crea singuri.

ULTIME STIRI.

Budapestă, 15 Iulie. Deputatul justist Kelemen a criticat în ședința de eri a camerei discursul lui Tisza și proiectul de răspuns la mesajul al partidului muncei spunând între altele, că pe cînd guvernul trămbițează inaugurarea unei politici de împăcare față de naționalități, contele Tisza recomandă măsuri mai energice, represiuni etc. Cu astfel de mijloace cheștiunea naționalităților nu se va putea rezolva. Ungaria se află în fruntea tuturor statelor în ce privește numărul proceselor de presă.

STIRI.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Iulie v. nu și-au reînnoit încă abonamentul, sunt rugați să grăbească cu reînnoirea lui, ca să nu li-se întrerupă spedarea,

Administratorul
„Gazetei Transilvaniei”.

Deputații români la conferința interparlamentară. La congresul interparlamentar, ce se va ține anul acesta în Bruxella, vor lua parte și deputații noștri domnilor D. T. Mihali, Dr. Stefan, C. Pop și Dr. A. Vaida cu soții lor.

Tunuri la instrucție pe Postovar. Unul dintre cele mai interesante și instructive exerciții de munte a făcut Marți în 29 I. c. Iulie v., în ziua de Săpăt, regimentul 34 de artilerie din loc. De cănd artleria noastră este înarmată cu tunurile cele mai nouă cu repetiție (Rohrucklauf-Geshütz), la cele mai multe regimenter de câmp, cu garnizoana în ținuturile munțioase, se află și căte 4 tunuri de aceste, astfel întocmite, încât se pot folosi și în pozițiile cele mai înalte, unde până acum numai tunuri de munte se puteau întrebui. Aceste tunuri se pot desface de afeturile lor de câmp și se pot așeza pe alte aferuri mai mici (în formă de rotile). Astfel un tun este compus din mai multe părți — așa numite unități, care se pot transporta la înălțimile cele mai mari, cam până unde poate urca un cal. —

O baterie de 4 tunuri, compusă din 18 unități, a avut Marți în ziua de Săpăt un exercițiu impreunat cu instrucție sub conducerea majorului Wimmer.

Bateria, comandată de d-l căpitan Seifert, a plecat la ora 5 dim. din casarma de artilerie, fiecare unitate fiind tresă de către unul sau doi cai înămăti unul după altul. — La ora 8 bateria a ajuns la fântâna »Stiubei» în Poiană. Aici s-au alăturat artileriei și soldații dela regimentul 2 de Infanterie, vre-o 300 Infanteriști sub comanda locotenentului Bayer pentru a fi în ajutor artileristilor la transportarea tunurilor pe deal. — La unitățile tunurilor, de-asemenea și lângă caii înămăti, erau impărțiti și infanteriști, care cu ajutorul unor funi, trăgeau tunurile alătura cu caii. Alți soldații impingeau la roate în locurile unde nu mai biruiau caii. În locurile cele mai piezișe, unde caii nu mai puteau trage unitățile tunurilor, ele au fost trase resp. transportate numai de soldații.

Câteva minute înainte de ora 12 tunurile au ajuns la căsoaia de pe Postovar, unde s'a deschis focul prin căteva pușcături.

Executarea acestui exercițiu de munte a fost căt se poate de obosităre nu numai din cauza terenului pieziș ci mai cu seamă din cauza unei ploi torențiale, care a ținut în tot cursul exercițiului. Soldații erau plini de noroi din tâpli până în creștet și scăldăți în sudori și în apă. Deși obosiți, de abia mai puteau răsufla, ei totuși erau mândri și bine dispuși, văzându-se sosiți la linia.

La oarele 3 s'a inceput coborîsul în Poiană, unde au sosit la ora 5. Aici s'a făcut un popas și s'a fieră menajul. Soldații au petrecut noaptea în tabără, iar a doua zi Miercuri, s'a continuat manevra în Poiană, la care a luat parte toată garnizoana din Brașov. Miercuri la oarele 11 a.m. soldații s'așeza în oraș.

La exercițiul de munte au luat parte cam 450 soldați, 300 infanteriști, trimiși ca ajutor, ceilalți artileriști. După sosirea trupelor în Poiană în tabără, le-a vorbit majorul despre experiențele făcute la instrucția aceasta montană și a lăudat purtarea soldaților și ofițerilor dela ambele regimenter. Această vorbire a fost tălmăcită și în limba română și maghiară.

De încheiere notez, că muntele »Postovariu» este de 1805 m. înalt.

Tunarul din Dumbrău.

Sfintirea de biserică. Ni se scrie: Sfintirea Bisericii din Tâmpăhaza-Ulfalău, zidită de Episcopul Orăzii-mari P. S. Dr. Demetriu Radu, se va săvârși de dânsul între festivități restrinse și fără de invitații, precum s'a anunțat deja, Duminecă în 17 Iulie s. n. a. c.

Pentru pantofari și cismari. Ne adresăm cătră Reuniunile noastre de meseriaș cum și cătră cărturari (preoți, învățători etc.) noștri de pretutindenea cu rugărea să aducă la cunoștința calfulor (soldaților) și măestrișilor pantofari și cismari, că la școală de specialitate de pantofarie din Sibiu, subvenționată de stat, se ține în zilele de 24 Iulie până la 13 August n. c., un curs de specialitate pentru calfuli și măestrișii pantofari și cismari cu locuință afară de Sibiu (din provință). Frecvențantii primesc instrucția (invățarea) cărțile, recvisitele (unelele) și locuința în mod gratuit (pe nimică), iar coi de religia, (legea) gr. or. mai capătă și căte un ajutor de 20 cor., pus la dispoziția școalei de cătră consistorul nostru archidiacezan. Doritorii de a lăsa parte la curs să se adreseze în acest scop cel mai târziu până la 20 Iulie n. subsemnatului președinte. În legătură mai amintim, că la cursul de 3 ani (pentru invățători) se mai primește băieți, care vor dovedi cu carte de botez, că au împlinit vîrstă de 12 ani și cu atestat scolar, că au îsprăvit cel puțin școală primară. Cursul pentru invățători începe la 5 Septembrie, iar pentru calfuli tot atunci și într-un numai 5 luni. Sibiu, la 8 Iulie n. 1910. Comitetul Reuniunii soldaților români din Sibiu.

Victor Tordășianu

president.

Ștefan Drăcă

notar

Cădere unui balon. Balonul cu cărmă „Erbloeh” care s'a înălțat alătării în orașul german Leuchlingen, a fost jertfa unei catastrofe după o jumătate de ceas de călătorie. Balonul a căzut de la o înălțime considerabilă și cei 5 pasageri ai balonului au fost omorâți. Printre pasagerii pierriți în catastrofa balonului se găsește aeronautil Oscar Erbsloeh din Elberfeld. Se presupune că catastrofa se datorează cetei, care a făcut să explodeze învelișul balonului.

Cutremur de pământ. Miercuri dimineață trei puternice zguduituri de pământ au fost simțite în Innsbruck. La Reutte, în în Tirolul de nord cutremurul a fost și mai puternic.

Din München, se anunță că cutremurul de pământ a fost simțit în mai multe localități din granița dintre Bavaria și Tirol, și chiar în câteva mahaale din München.

Dreptul de vot al femeilor. În Anglia Camara comunelor a adoptat cu 299 voturi în contra 190 în a doua etapă proiectul, care dă dreptul de vot femeilor, dar a respins prin 320 voturi în contra 175 moțiunea, care propunea trimiterea acestui proiect comisiunei. Acest din urmă vot însemnează că proiectul acesta nu va mai fi studiat în timpul acestei sesiuni.

Căsătorie sub pedeapsă de moarte. Prințul de Wales, moștenitorul tronului Angliei, e încă Tânăr. Parlamentul pregătește o lege că, dacă ar mori regele de azi, înainte de a fi prințul de 18 ani, să fie regină regina. Regele nevărstnic nu va avea voie să se însură fără invocarea parlamentului. Cine l-ar smomi să se căsătorească fără astfel de voie, se face vinovat de înaltă trădare și va fi aspru pedepsit.

Petreceri. Junimea academică din *jurul Beclleanului* invită la petrecerea de vară, care se va aranja Duminecă, în 24 Iulie s. n. 1910 în sala casină din Becllean. Venitul curat e destinat în favorul bisericii gr. cat. din loc. Începutul precis la 8 oare seara.

Duminecă la 17. 24. 31/7 7/8 s. n. 1910 va avea loc în saloul de cură al băilor »Hebe« din *Sângerul-român* o petrecere cu joc. Venitul curat e destinat pentru înfrumusețarea și biblioteca băilor.

Comitetul aranjator.

Locuință de vară. În strada Caterinei Nr. 2, în catul I, vis-à-vis de un parc, e de închiriat momentan (până la 20 Sept.) o locuință cu 4 odăi mobilate și cu bucătărie aranjată complet. Locuința are soare și înainte și după prânz. Informațiuni se pot căpta în Internatul-Orfelinat (întrarea prin partea dreaptă): Șirul Spitalului Nr. 10.

Sfintirea de biserică.

Sâlcău, Iunie 1910

A doua zi de Rosaliile noastre (20. lunie, st. n.) s'a sfârșit noua biserică gr. cat. română din comuna Sâlcău. Acu sfintirei s'a săvârșit prin protopopul districtual Prea On. Domn Nicolau Togan ca mandatar al Escoletelor Sale Preasfințitului Domn Arhiepiscop și Metropolit, asistat de administratorii parochiali I. P. Vlad din Șaldorf, A. Peculea din Slimnic, de D. Deac din Călvăsăr și G. Grecu din Sâlcău, iar adm. paroch. din Buia I. Hulea ca cantaret bun a condus corul compus din învățători și cantoșii comunelor învecinate cum și din tinerimea de ambele sexe din comuna Sâlcău.

Actul măreț al sfintirii a fost oficiat și înălțit cu toată evlavia după prescrierea bisericești, iar cantările și responsurile la Sf. Liturgie au fost esecute cu precizie și frumos. Noua biserică edificată după planul inginerului archidiacezan I. F. Negruțiu, destul de incăpătoare a fost tixită de credincioșii veniți mai cu seamă din comunele din jur, ca se aziste la acest eveniment, rar și de mare însemnatate. După terminarea sf. Liturgiei Prea On. D. protopop în o cuvântare poartivă spune credincioșilor, că ca mandatar al Escoletelor și Sale sfintind biserică din Sâlcău își împărtășește cea mai scumpă și sfântă datorină preotească. Desfășură apoi marea însemnatatea acestui așezământ din punct de vedere al credinței culturale și națională și că jertfele aduse bunul Domnului le vor răsplăti cu prisosință. Aduce aminte credincioșilor și de fiica bisericei de școală, ca să nu cruce nici o jertfă pentru a o pună în consonanță cu cerințele legii, ca astfel să asigure viitorul și existența comunei bisericești. Toți ne-am depărtat din biserică cu cele mai bune nădejdi că poporul nu va cruta nici-o jertfă pentru edificarea școalei sale. Sfaturile și indemnurile părintești desvoltate în deplină armănie au șătă viu răsunet în sufletele credincioșilor. Tot cu aceeași ocazie s'a eternizat în un protocol comemorativ actul sfintirei, aducându-se vîi expresii de mulțumită, preotului și curatorului bisericesc local pentru conducerea edificării frumoasei biserici. Numai laudă își cuvine Tânărului preot, care luând în considerare deviza: „per aspera ad astra” și-a inaugurat cariera sa de părinte susținând acum la început, învingând pedicile, ce obvin în viață unui popor chinuit de mâna vitregă a timpului, în care trăim. La masă au urmat toasturile în onoarea Institutului Patron Metropolit și a altora. Azi în locul bisericiilor mici și scunde, se ridică edificii corespunzătoare timpului. Dar în viață memorie să ne fie vechile edificii bisericești, ridicate prin brâtele tărie sufletească și strămoșilor noștri, care noaptea aduceau materialul de lipsă ca în zori de zi să poată intra în brazdă stăpânului nemilostiv. Tocmai această stimă ne indeamnă să face propunerea: de-a fotografia acaste aripi ocrotitoare de limbă și legă creștinăscă, și a-lă depune în arhivul istoriei noastre de suferințe.

Minor.

Sz. 11045—909. leftō.

O felsége a király nevében!

A marosvásárhelyi kir. törvényszék mint esküdt bírósága gróf Lázár Miklós k.r. tvszéki bíró elnöklete alatt Lázár Kálmán kir. tvszéki bíró és Váry László kir. járásbíró valamint Juga Lajos kir. tiszéki jegyző mint jegyzőkönyvvezető részvételle mellett a kir. ügyészszéknek 1909. évi 4300. k. ü. sz. alatt kez. véd. Dr. Dán Szever ellen nyomtatvány utján elkövetett lázítás vétségé miatt foglalt vár fölött a kir. törvényszéknek 1909. évi 9713—909. bitő szám alatt kelt végzésre folytán Tar Gábor kir. ügyésznek mint közváldónak szabadon lévő vádlottnak jelenlétében 1909. évi decembert hó 7 napján megtartott nyilváros fótárgyalás alapján a vár és védelem megghallgatása után következőleg:

Dr. Dán Szever 1885. február 24-én született gör. kath. vallású mócsai születésű

brassói lakos, nőlön, végontalan ujágiró egyetemet végzett mint ügyvédjelölt hadmeates ván doltat miután az esküdték a hozzájuk intézet l. f. kérdezésre „ner” a következő kisegitő kérdezre pedig:

„Bünös-e Dr. Dán ván doltat abbán, a Brassóban megjelendő »Gazeta Transilvaniei« című politikai naplónak 1908. szeptember 30-án kiadott 204 szám? »Acuma« '73 cím alatt közzétett czirknek a 4390—909. k. ü. számú ván doltatban megjelölt szavaival, mint szerző a magyar bíróagról és az ügyészről, mint a törvény által alkottat hatóság król oly tényeket állított, melyek valóság esetén azoknak tagjai ell-n a büntető eljárás meghindításának okot kénezné, vagy azokat a közmegintések tenéki. Igény tevagy nem? hét-nél több igény-nel felelök, bûnösnek mondja ki mint az 1848. évi 8 t-cz. 13 §. a szerint szerzőt a btk. 259 és 261 §§. szerint minősül, a btk. 270 §. 1 pontja alapján hivatalból üdőzéndő nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétségében?

s ezért a btk. 262 §-a alapján a btk. 91. §-ának alkalmazásának légy (4) hónapi fogházra mint fő.

és a marosvásárhelyi kir. ügyészszék az 1892. évi 27. t-cz. 3 §-ában meghatározott célakra 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett befizetendő, nem fizetés esetén az 1848. évi 18. t-cz. 30 §-ának 3 pontja szerint a »Gazeta Transilvaniei« című politikai lap biztosítékából levenandó

ki nem telés esetén ezen lap teleios szerkesztője, kiadója, vagy tulajdonosa egyéb javaira is vezetendő végrehajtás által biztosítandó s behajthatatlanság esetén huszorát (25) napi fogházra átváltoztatandó 500 (ötszáz) korona pénzbüntetésre mint mlék büntetésre itél;

a btk. 41 §-a alapján megengedi, hogy szabadság-szükségében buntetésének kitölthetése alatt ván doltat magát saját költégen eltemezhesse,

elmarasztaja ván doltat az eddig 7 kor. 83 fillérben felmerült és az ezután felmerülendő az 1890. évi 43 t-cz. 9 §-ában meghatározott végrehajtás terhével a m. kir. államkincstárnak megtérítendő egyelőre behajthatlanoknak nyilvánított bûnöyi költségek hordozárában,

az 1848. évi 18. t-cz. 35 §-ában írt következmények terhe alatt a Bp 574 §-a értelmében kötelezi „Gazeta Transilvaniei“ című lap kiadóját, hogy jelen ítéletet indokolva együtt jogerőre emelkedés után a Brassóban megjelendő „Gazeta Transilvaniei“ című lap legközelebbi számában a btk. 277 §-ának utolsó bekezdésében előírt módon közzétegye, az ítéletet jogerőre emelkedés után a brassói ügyvédi kamaránál közölni rendeli.

Indokok:

Tekintettel arra, hogy az esküdték a hozzájuk intézett l. k. kisegitő kérdezre hét-nél többen igennel feleltek, s minthogy ván doltat ak ezez kérdezben megjelölt érdemkénye a btk. 258 §-ába tüközöd a btk. 259 és 262 §§. szerint minősül a btk. 270 § 1 pontja alapján hivatalból üdőzéndő nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétségének tényálladékát meritik ki: ván doltat ebben bûnösnek volt kimondandó:

A buntetés k. mérésével a biróság enyhít ökrülrényül vette ván doltat buntetlen előlegetet a cikk szerzőségének előmeresét, melyivel szemben sulyosító körülmeny nem merült fel,

s a btk. 91 §-át alkalmazva a rendelkező részben kiszabott buntetést találta ván doltat bûnösségevel arányban állandó.

A kiszabott pénzbuntetés behajtására és az esetlegesen szabadság vesztésre leendő átváltoztatására vonatkozó rendelkezés az 1848. évi 18. t-cz. 30 §-ának 3 pontján illetve a btk. 53 §-án alapszik.

A bûnöyi költségek hordozására vonatkozó rendelkezés a Bp. 480 §-án illetve ván doltat vagyontalans

töltött 1910 évi június hó 8 napján tartott nyilvános tárgyaláson, melyben Dr. Várvik Béla másodelnök elnöklete alatt, Dr. Tassy Pál, Dr. Tarnai János, Dr. Szegedi Ignácz, Vaikó Pál, Dr. Tahy Mihály, Dr. Haupt Albert itélő bírák vettek részt, a képviselőkében Dr. Baumgarten Izidor koronagyűsz helyett se járt el, a zökönnyvet pedig Dr. Ráth Végh tanacsjegyző vezette következő, ítéletet hozott:

Vádlottnak a Bp. 385 §. 1. a, pontja alapján bejelentett semmiségi panasz elutasítatik a Bp. 385 §. 3 pontja alapján bejelentett semmiségi panaszának azonban hely adatik, az esküdtbiróság ítéletének a buntetés kiszabására vonatkozó része mégsemmisítetik és vádlott a buntetőkör; 92 §-ának alkalmazásával az elsőböröság ítéletében megjelölt cselekvés és módon fizetendő behajthatlanság esetén huszonöt (25) napi fogházra átváltoztatandó ötszáz (500) korona fő, és öt (5) napi fogházra átváltoztatandó 100 (egy száz) korona mellékbüntetésre ítéltetik. Az esküdtbiróság ítéletének egyéb részei hatályban maradnak.

Indokok:

Vádlott a Bp. 385 §. 1. a, pontjára hivatkozással a peroroslat indokolása szerint azért jelentett be semmiségi panasz, mert rágalmazást csak egyes személyek ellen lehet elkövetni és mert a bevádolt közlemény egy más cíkkből van átirva.

A panasz alaptalan, mert a Btk. 262 §-ából kitűnik, hogy rágalmazás tárnya nem csak természeti egyedek, hanem testületek, hatóságok és azoknak különbözői is lehetnek; a más lapból való átvétel pedig a S. T. 33 §-a szerint nem szünteti meg a sajtójogi felelősséget.

A peroroslat e része tehát a Bp. 437 §. negyedik bekezdése értelmében elutasítandó volt.

Ellenben helyet adatik a kir. Curia a Bp. 385 §. 3. pontja alapján bejelentett semmiségi panasznak, mert sulyosító körfülmény nem forog fenn, a buntetlen előélet és a beismérés enyhítő körfülményei pedig a Btk. 92 §-ának alkalmazását indokolják. A buntetés kímérséknél az imént felhozott enyhítő körfülmények vétettek figyelembe.

Kelt Budapesten, 1910 évi június hó 8 napján.

*Dr. Várvik Béla s. k. Tarnai János s. k.
előálló.*

6197—1910 sz. bft.

Ezt az ítéletet oly értesítéssel közzük, hogy miután további peroroslatnak helye nincs, jogerős és az első foku bírói ítélettel együtt végrehajtható.

A marosvásárhelyi kir. törvényszék mint buntető bíróságától 1910 évi június hó 28-án.

*Harázs,
elnök.* *Dr. Karácsonyi,
jegyző.*

Discursul românesc al unui Mahomedan.

Cu ocazia punerei pietrei fundamentale a moscheei din Constanța, Eten Curt Mola, imam și institutor la Medjidiia a rostit un înimos discurs românesc, din care următoarele pasaje:

Domnule ministru, ne-am născut pe suțul României, am deschis ochii la școală statului român, noi și părinții noștri trăim sub o absolută și nedivizată egalitate de drepturi față de cetățenii de origine română, cultul nostru, figura noastră notă de deosebire de cei de origină română, este respectat.

Ne-avem să respectăm alătura cu religia de stat, prin că, este întreținut cu banii țării.

Atâtă dărcie și atâtă bunăvoie din partea statului nu putea să nu căstige inima musulmanilor pentru tot-dedeauna; iar pe noi, pe tinerii hogi, cari ne-am căpătat cultura în școala statului, să nu ne obligă să manifesta în mod public atât sentimentele de recunoștință ale poporului, din mijlocul căruia am răsărit, că și ale noastre.

Domnule ministru, am devenit și suntem români și faptul, că statul a luat în sarcina sa întreținerea cultului și a instituțiunilor noastre confesionale, confirmă pe deplin credința, că deosebirea de religiune între locuitorii acestei țări nu poate să fie o cauză de slabiciune pentru stat, căci cine a cunoscut istoria omenirei a putut vedea, că în veacurile trecute în unele state ale Europei occidentale, au avut loc

răsboiale crâncene pentru religie; însă când patria a fost în pericol, catolicii și protestanții toti, într'un gând și într'o simțire, au alergat de și-au dat viața sub cetele aceluiași steag pentru apărarea ei...

Deplin recunosător, atât pentru sacrificiile ce le faceti la întreținerea cultului mahomedan, cât și pentru minunate organizații, ce d-v. personal ati dat seminarului musulman, școala ce ne-a adăpat sufletele la focul sacru al iubirei de D-zeu și de țară și ne-a luminat mintile într'un grad de superioritate necontestată față de seminaristii musulmani de peste hotare, noi absolvenții seminarului din România, îndreptăm rugi fierbinți către Atot-puternicul să ocrotească România!

Să trăiască M. S. Regele și Augusta Dinastie!

Să trăiti domnule ministru!

NOU ABONAMENT

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Iulie 1910

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii ziarului nostru cu atât mai vârtoș, că din pricina mulțimii restanțelor suferă foarte mult expediția regulată a ziarului. Rugăm din nou cu insistență ca să se reguleze abonamentul restant, alințarea va fi oprită trimitera ziarului.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporului de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4 coroane, pe șase luni 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 8 franci, pe șase luni 4 franci.

ADMINISTRATIUNEA.

Concurs de primire

în Seminarul junimeei române greco catolice stud. din Blaj.

1. Părinții, cari voiesc să-și așeze băieții pe anul școl. 1910—11 în Seminarul junimii române gr.-cat. dela gimnaziul gr.-cat. din Blaj, prin aceasta sunt avizati, că terminul concursului de primire (se primește numai gimnazisti) este 14 August. Cererile de primire sunt a se adresa Preveratului Consistor Metropolitan din Blaj, și în ce privește pe băieții, cari în anul școl. trecut nu au fost elevi ai Seminarului junimii, cererile au să fie instruite cu estras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau ingrijitorii au să-și însemne locuința și posta ultimă cu acurateță și să declare, că cunosc pe deplin toate condițiunile de primire și se obligă să le împlini pe toate. Ca rezoluțunile să se poată expăta francate potenții sunt rugați să alăture marcele postale de lipsă.

2. Pentru elevi sunt a se plăti 300 cor., peotru quartir, vipt, luminat, spălat, încălzit, scaldă și în caz de lipsă medic și medicină; 8 cor., ca taxă de inscriere pentru cei ce vin pentru întâia dată în Seminarul junimii, și 6 cor. pentru scrobitul rufelor. Taxa de inscriere și de scrobitul rufelor are să se plătească întreagă deodată cu ocaziunea inscrierii; iar suma de 300 cor. în două, respective în patru rate anticipative. — În caz de două rate, rata primă va fi de 150 cor., și se va plăti în 1 Septembrie, iar rata a doua în răsări de 150 cor. și se va plăti în 1 Februarie. În caz de 4 rate, rata primă va fi de 80 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, a doua de 80 cor. și se va plăti în 15 Noemvrie, rata a treia de 70 cor. și se va plăti în 1 Februarie, iar rata a patra de 70 cor. și se va plăti în 15 Aprilie. Sumele acestea sunt atât de mici încât numai primindu-se regulat și anticipativ pot satisface atâtore trebuințe impreunate cu susținerea și îngrijirea elevilor. Altfel rectorul va fi silit să dimite pe elevii ai căror părinți sau ingrijitori nu și vor solvi ratele la timp.

3. Elevii vor avea să aducă cu sine: a) o carte de rugăciune; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune; c) cel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele; e) 1 saltea (sac de paie) și 2 lepedee (cearsafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 țol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; h) 2 lepedee albe de giolgiu pentru copierirea patului (de lână și colorate nu sunt bune, căci nu se poate ajunge la uniformitate); i) atâtea biletete (formatul biletelor de vizită), căte bucati de rufe, vesminte și încălțăminte au; l) 1 cuțit, 1 furcă și cel puțin 3 servete; m) 1 perie de vesminte și 3 peri de încălțăminte; n) cel puțin 3 ștergare și 2 pepteni, unul des și altul rar. Pe rufe și pe vesminte trebuie cusut întreg conumele și cel puțin litera inițială a numelui de botez. Rufele și vesmantele neînsemnează vor fi respuse.

4. Elevii vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în sale mari, sănătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vipt întreg, adecaț dejeun, prânz, ojină și cină. La dejeun vor avea lapte cald cu pâine, la prânz 2—3 feluri de mâncări, la cină 1—2 feluri. La prânz în zile de dulce va fi supă cu carne cu sos și mâncare groasă cu carne, eventual zamă acră cu carne și mâncare groasă, cu carne sau friptură cu garnitură, iar în zilele de post supă de legume, mâncări făcute cu iapte, brânză sau ouă; Dumineca și în sărbători și prăjitură. La ojină pâne cu poame ori alte asemenea. La cină în zilele de dulce va fi friptură cu garnitură sau mâncare groasă cu carne, iar în zilele de post mâncări făcute cu lapte, brânză sau ouă. c) Spălatul eventual și scrobitul rufelor. d) Luminat în timpul recerut. e) Încălzit în timp de iarnă. f) În caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă. g) Scaldă caldă în timpul iernii, amăsurat prescriiselor igienii. Afară de acestea superioritatea se va îngriji, că elevii mai slabă în studiu, pe că se poate să fie ajutorați în studiu.

5. Părinții în decursul anului școlastic să nu trimă banii la adresa sau la mână elevilor, ci banii să vie la adresa superiorității, care se va îngriji să le procure revizite de școală, cărțile și celelalte lucruri de lipsă. g) Se căldă caldă în timpul iernii, amăsurat prescriiselor igienii. Afară de acestea superioritatea se va îngriji, că elevii mai slabă în studiu, pe că se poate să fie ajutorați în studiu.

6. Părinții sunt avizați, că trebuie să răspundă pentru eventuale stricăciuni făcute de fiil lor și să le rebonifice. De sine se înțelege, că pentru obiectele, ce se strică prin folosință, fară vina elevilor, nu se va cere nici o desdaunare.

7. Elevii se vor prezenta în 1 Septembrie n. înaintea superiorității seminariale însăși de părinții sau ingrijitorii lor, unde vor plăti taxele de lipsă, vor da în samă obiectele și li-se va designa mobiliul destinat spre folosință.

Blaj, 20 Iulie 1910.

Dr. Vasile Suciu
rectorul Seminarului junimii române gr.-cat. stud. din Blaj.

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului XV.-Mociu al Asociației pentru literatură și cultura poporului român, se convoacă în Cămărașul deșert pe ziua de 24 Iulie 1910 în biserică lgr. cat. 4 oare p. m. cu următorul program:

- Deschiderea adunării prin directorul desp.
- Raportul secretariului.
- Raportul cassarului.
- Emiterea lor 2 comisiuni pentru cenzurarea rapoartelor de mai sus, pentru incassarea taxelor și câștigarea de membrii noi.
- Eventuale disertații conform §-ului 37 din statute.
- Emiterea lor 2 delegații pentru adunarea generală a asociației.
- Alegerea noului comitet.
- Inchiderea adunării.

La această adunare sunt invitați toți membrii și toți cari se interesează de asociație și doresc a promova interesele ei.

Din ședința comitetului despărțământului Mociu, ținută în Mociu la 10 Iunie 1910.

Oct. Florian Vasile Hopărtean
notariu director.

Multămîtă publică.

Cu ocazia producției muzicale teatrale, aranjată de Corul bisericei române gr. or. a Sfintei Adormiri din Brașovul-vechiu în ziua intâia de Rosalii, anul curent, au binevoită a contribui peste taxa de intrare următorii: P. T. Dumitri:

Onorata familie Iosif Maximilian paroch 4 cor., Dumitru N. Căpătină preș. soc. 4 cor.; George Puiu propr. 2 cor.; Petru Debu zile de capelan în Brașovul-vechiu 2 cor.; Emanoil Bobancu proprietar de tipografie în Cahalm 2 cor.; Nicolae Căpătină 1 cor.; Ioan D. Tîței 1 cor.; George Rusu, măcelar 1 cor.; Andrei Tomă, măestru-măsar 1 cor.; George Puiu 60 bani; I. S... 1 cor.; — Dumitru Iacob, măestru zidar 1 cor.; Petrea Mușat 40 bani; George Mușat 40 bani; (acești trei sunt din comuna Hălchiu); — Veterinarul Alexandru Suru 60 bani; N. N. 80 bani; Nic. Arsu, măestru-zugrav 40 bani; George Popovici 40 bani; Ioan Moldovan 20 bani; Johann Trenchini 40 bani.

Primit prin poșta dela d-l Vasile Ivan, sergent-major în Regim. nr. 50 (Alba-Iulia) 1 cor. În decursul producției și-a răscumpărat invitarea cu suma de 5 cor. mult stimată d-nă Elena I. Săbădeanu.

Acestor prea stimați și marinimoși oferenti precum și tuturor stimaților oaspeți, cari au onorat această producție cu prezența și cu binevoitoarele solviri, Corul bisericei Sfintei Adormiri din Brașovul-vechiu își exprimă pe această cale cea mai profundă mulțumîtă.

Cu multă satisfacție mulțumim barnicului nostru dirigent d-l Romul Ardelean, învățător interesat d-sale, căreia se face să fie deosebită cumpărătă invitație să se joace la răscumpărătă invitație cu sumă de 5 cor. mult stimată d-nă Elena I. Săbădeanu.

Cu act frumos și de mare însemnatate pentru Corul nostru trebuie să amintim la acest loc pe onorata tipografie din comuna Cahalm a domnilor: Emanoil Bobancu și Fielker, cari ne-au pregătit invitațile atât de artistice și cu gust precum și o sătă bucăți ordine de dans pe seama Corului de o deosebită frumusețe. Prin lucrările lor au contribuit la ridicarea meritului tipografiei și cu aceasta la asigurarea succesului producției.

Prețul acestor tipărituri a fost bagat, pentru cari îi rugăm să primească cea mai profundă mulțumîtă. Recomandăm Onor. public românesc pe acești harnici proprietari de tipografie, spre a-i sprijini cu comandele D-lor.

Sau incassat cu total 413 cor. 40 bani, din care sumă subtrăgându-se speciale de 253 cor. 40 bani a rămas un venit curat de 160 corone, cari s-au adăus la fondul Corului.

Brașov, 1 Iulie st. n. 1910.

Pentru Corul bisericesc:
Dumitru N. Căpătină, Dumitru Noian, president.
Dumitru Jaliu, secretar.

Hazuri.

— Mai Ioane, de ce becerul vostru nu mai poartă mănuși ca boerul nostru?

— Apoi ce să mai poarte mănuși vere Petre, dacă stă cu măinele tot în buzunarele noastre?

TOPORÂSTE.

— Asemenea vă poftesc și mniavoastră! . . .

— Mă frate Noia lu Moșu-to Oarđin ascultă să-ți scriu minunea din casa Filisteilor ce s'ontâmplat acu mai eri; mă da nu vezi cum îmi tremură condeul de găscă de năduș, că eu ce-am auzit și văzut e o minune îndrăcită și numai pot zice altceva decât c'o vinit Antichrist și s'ovărăt în pielea lu Pișta din Tisa precumă asemenea friguri le poftesc și lu stfu Mangra et comp. . . . Also!

— Destul că Pișta lu Kalmoiu după ce s'ospălat cu aghiasma din putina lu Mangra, și-o eșit din păpară ca ăla din cucuruz, s'ontors peste cap ca pricolicii și num'a te uită ce poveste al naibii a știut el obli când cu ședința lu Pilat . . . Ce? Io să nu fiu de față? Iacă midălliile Caiifo! strig io de pe o galerie de sus. Imi plăcea mă că mi-o ajutat D-zeu și nățătu Impărat de-am ajuns de-asupra capetelor celor mai infilisteiți Goliati din cătă o potcovit mama perciunilor vr'o dată. . . Toti Filisteii, Pilatu Pontului, Ana, Căiafa, Iuda lu Iscariot și chiar Anticerist clae pe grămadă jemeau sub picioarele mele. . . ei si-reacul Toporâste, când îmi zurgălii midălliile generariei mele li-s'făcut inima căt un purice jidovesc, și când m'o văzut pe domnia-meă c'am ajuns de-supra perciuntelor lor capete . . . ei mă credeau perduț de gloanțele vânzoalei pela Mărgineni, ei nu știu tălălăii, că io de mă omoară odată inviu de trei ori . . . iacă Toporâstea românească de-asupra capului nostru — strigau perciunății plini de groază —

— Also, batalions reglementu lu David Proroc, acu dați graiu Filisteilor ce-ati făcut cu cele trei milioane de Români ai mei! Mă! Voi i-ați intors pe dos cu spiculat Antichristicească Donnerweităru vostru — strig io din vîrfu poziției minunate — Also . . . o ce mama dracului?

la r-r-r-aport Goliati cu-i v'o vânzolit!

— O mare Toporâste românească începu Pișta lu Calmoiu a grăi tremurând Dă-mi vōe să-ți arăt cătă dragoste și iubire avem noi cătă voi, și iată cum vrem să vă imbrățișem pe toți. . .

— Stergeți intăiu flitul de păpara oauălor clocite apoi vorbește tu cu fii cesarilor mă, potignitul minciunilor, cel mai mare vulpoi de pe pământ . . . salutir la populi Romani! Also!

— Așa cred io, — zice Pișta, — că iubiții noștri Români numai atunci vor fi fericiți, dacă s'or preface în unguri, adeca să-tăia împrejur, și acest favor il dăm acum de voie bună, ca învingători, biserica lor să fie sinagogă, archiereii lor Rabi pe Iehova numai ungurește să-l roage tot natu, că de nu toți vor umbla ca cei 7 din Tohan, cari s-au rugat românește și au fost inchisi ungurește . . .

— Mersi dle Vulpoi, dă numai nainte, întreg iadul te aplaudă, dar divul Traian a lăsat mai mulți Români ca unguri și ce vor zice oare frații lor?

— Ala știu io, dar frumoasa Românie independentă numai așa va putea exista, dacă toți români până la marginea lumii s'or maghiarisa. . . și-or uita nația, limba, legea și chiar pe strămoșii lor. . .

— Compagnii! Gewerheraus!

— Ha-e-e-p-tak! Atunci va fi Kossuth împărat și Tisa Pișta primariul Vienei, când mi-o vedeas ceașa — dar richtig, cum îndrăzești tu pricolicul satanei a spune, că vrei să tragi pe roată trei milioane de români de-odată! Elei vavilonul vostru de Filistel, găndiți că Români vor urma pe nefericitul Mangra?

— Dar . . . R-r -r-u-e, că și eu vă voi cânta una la asta. . . Also!

O mult Doamne-ți mulțumesc Mă închin te preamăresc, Că mi-ai dat înimă 'n săn înimă tare de român Mi-ai dat tăria în credință, Să trec prin iad de suferință, Mii de-anii în robie-am stat Dar limba, legea nu mi-am dat, Si nația mea divină De-o strălucită lumină, Nici atunci nu o-am lăsat, Când pe roată-am fost tăiat.

Căci ogorul țării mele, Ar isvoră lacrimi de gele, Când aș fi înmormântat Ca nevrednic renegat!

Vină dar ce-o fi să fie Căci eu trăesc în vecie, Cu nume neperitor Si cu-al patriei amor. Luat-ți tot ce doriti, Mă bateți și chinuiti' Dar legea, limba și-al meu port Nu le dau nici viu nici mort!

— Ați auzit Filisteilor, puteți chiama pe Mangra să vă arunce cenușe 'n ochi iar eu vă poruncesc să nu luați îndeșert pe mincinoasele voastre buze otrăvitoare numele divin al nepoților marelui Cesar! Also! . . . Rruhe!

NOTA LU BENEÀ. Mă nu uita, că Mangra sfîntește pe Tisa de protopop în locul lui Roxin, pe care-l trimite la Palestina după rugăciuni. Also peste patru luni de zile dispără constelația lu Hodori, ce-mi pasă mie, dar tje ha? Reformați dău cu Banffy în catolici, se iau de cap pentru enciclica papei, asemenea vă poftesc și mniavoastră. Petrea n'o mai vinit deaunci și nebunul i bai c'o dus și pe Anisia cu el și și tiliscopu asemenea dorindu-vă eu rămân tot ăl de mai deasupra.

Noia-Oarđinu.

Varietăți.

Prințul de Galles copil. Se povestesc lucruri interesante despre fiul mai mare al nouului rege al Angliei. Astfel se spune, că pe când era la Baden-Powell, în vîrstă de cățiva ani, a spus următoarele:

— »Când voi fi rege, voi decreta 3 legi: voi interzice să se tăie coada căinilor mici, voi interzice pescuitul în țară și voi ordona ca nimeni să nu mai întrebuițeze hătările, cari rănesc gura cailor.«

Pe când era cadet la Osborne, unul din camarașii săi il întreabă într'o zi, dacă uneori nu simte ceva deosebit, știindu-se fiul mai mare al Prințipei de Galles.

— Iți spun, că nu m'am gândit vr'odată la aceasta, a răspuns prințul Eduard.

Găsește însă foarte chic, să fiu fiul mai mare, pentru că astfel nu ești obligat să portă hainele vechi ale fratelui tău.

Proprietar : Dr. Aurel Muresianu. Succesori.

Redactor respons: Ioan Spuderca.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sună atrofiați și cari în urma ușurinței diu tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruținat sistemul nervos și puterea spiriutală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tine, rimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunte în tot ce privește viața sexuală trebuie să fie cineva căruia oamele să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destănuii aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne a înțețăm urui astfel dă medic specialist, conștiințios, că este să dea asupra vietii sfaturi bune sexuale și să te ajute și morburilor și deja existente, atunci apoi va fi ceta existență boalelor secrete.

De e chemare sătă de măreță și pentru acest scop e institutul renunțat în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapest, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri însupra vieții sexuale, unde săngele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii își întăresc, tot organismul își eliberăză de materiale de boli, chnurile sufletești își înțește.

Fără conturbare ocupăriunilor cilnice dr. PALOCZ vindec deja de anii de dile repede și radical cumatodul său propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mă neglese, ranele sifitice, boalele de țeve băsică, nervi și sira spinărei, începutul și de confuzie a mintei, urmările onanieriei și sifilisului, erecțiunile de spaimă, slădarea puterei bărbațesti (impotensă), vâlă-măturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei e sală de aşteptare separată și esire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori-ce cauză, n'ar putea venia în persoana, atunci cu placere își va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înălța

numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit fie-cărui. Institutul se ingrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primește începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital specialist, Budapest, VI., Rákóczi-ut 10.

Dr. STERIE N. CIURCU.

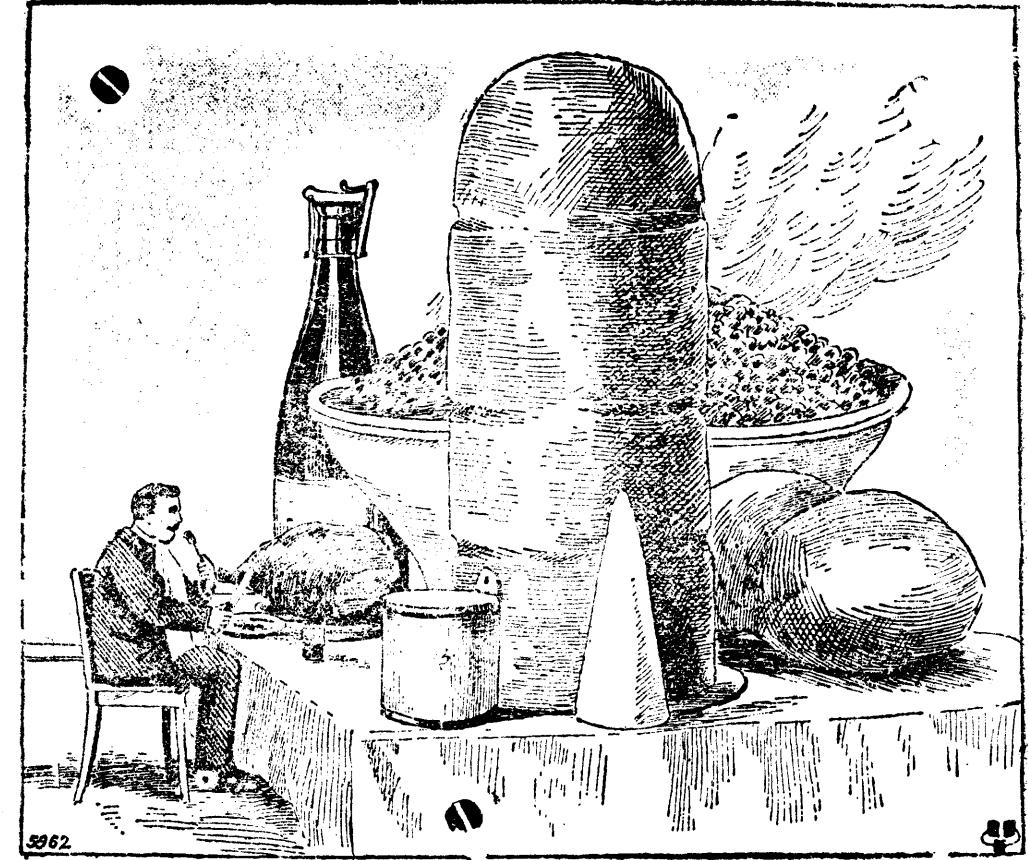
VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultățiuni

cu celebritățile medcale, cu specialiști de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Cât mâncă și bea omul într'un an.

Iată aci arătat în chip, cât mâncă și cât bea în decurs de un an un om, care nu este nici prea mâncăios, nici de acela care se satură cu o coajă de pâne. Multimea mâncărilor, adunate în grămadă, se ridică ca niște uriași față de statura omului, cum se vede în chip. Grămadă cea mai mare, ca un turn, e pânea mâncată în un an, apoi vine sticla cu apa, iarăși puternică. O corfă uriașă cuprinde crumpenele și alte legumi mistuite în un an, apoi o bucată puternică de carne, un turn de zăhar mai mare ca omul, în un mare vas laptele mâncat etc.

4,000 — Acțiuni de ale instituției de credit fond. pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiu, 6 Iulie 1910.

Direcțiunea.

„Albina“

Institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiuni.

In sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 § 29.

1. Suma scrisurilor

fondatorie în circulație cu ziua de 30 Iunie 1910 face K 7.788 000.—

2. Pretensiunile instituției de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperire a acestor scrisuri fondatorie sunt de . . . K 10,028,839.19

3. Valoarea hipotecelelor luate de bază la sus-

numitele împrumuturi hipot-

otecare este de . . . 36,251.213.—

4. In sensul §. 97 din

statute „fondul special“ pen-

tru asigurarea scrisurilor

fondatorie este de . . . 500.000.—

acesta e indus în cont se-

parat și plasat în următoarele efecte publice :

Nom. K. 5,400,—, sorti de stat din 1860

cu 4%.

» 5,800,—, obligațiuni cu premii ale băncii ung. hip. cu 4%.

» 5,200,—, Sorti de ale împrum.

pt. regularea Tisei cu 4%.

» 1,800,—, Sorti de ale împrum.

pt. reg. Dunărei din 1870 cu 5%,

» 5,200,—, Obligaț. cu premii de ale institut. austriac priv. de credit fonciar cu 3%.

» 94,000,— Scrisuri fonciare Ung.

Landes-Central-Spar-

kassa cu 4½%.

» 18,200,— Scrisuri fonciare Pesterung Comercial Bank cu 4½%.

» 100,000,— Scrisuri fonc. Egyesült budapesti fövárosi ta-

karékpénztár cu 4%.

» 110,000,— Obligațiuni comunale Pesterung Commercial Bank cu 4%.

» 196,000,— Obligațiuni comunale Pesterung Commercial Bank cu 4%.

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 10 Iunie 1910.

Măsura său creutăse	Calitatea.	Valută in Kor. / fil.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	22
"	Grâu mijlociu	21
"	Grâu mai slab	20
"	Grâu amestecat	18
"	Săcară frumosă	13
"	Săcară mijlociu	12
"	Orz frumos	10
"	Orz mijlociu	9
"	Ovăs frumos	7
"	Ovăs mijlociu	6
"	Cucuruz	24
"	Măluia (meiu)	11
"	Mazăre	22
"	Linte	20
"	Fasole	15
"	Semenea de in	4
"	Semenea de cânepă	28
1 kil.	Cartofi	6
"	Măzăriche	—
Carne de vită	1	60
Carne de porc	1	96
Carne de berbec	—	—
Sără de vită prospăt	40	—
Sără de vită topit	6	—

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale therapiei fiscale și diet

Prăvălie de închiriat

În comuna Moeciu-inferior (u. Törcevár) la poziție foarte bună — unde gravitează 6 comune cu o populație de peste 5000 locuitori, se dă în arândă o prăvălie cu 3 odăi de lucuit, culină de vară și iarnă, curte, grădină, magazin, șopru, cu preț convenabil.

Cei interesați să se adresa la Redacția foii. 1—3

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni. Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Vesselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș, Panteiceu, expozițură în Aiud.

Intemciat la anul 1886.

Aceste Capital social în 4000 acțiuni K. 400.000

„ Fonduri de rezervă „ 250.000

„ Fonduri culturale și de binefacere „ 15.000

„ Depuneri spre fructificare peste „ „ 1.600.000

Primește depuneri spre fructificarea dela privații cu $4\frac{1}{2}\%$ și cu 5% sume peste 10.000 cor. și dela cooperatori culturale sau filantropice cu condiții esențional favorabile.

Escontează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă imprumuturi pe cambii cu acoperire hipotecară cu 7% și 8% ; Acordă imprumuturi hipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7% .

Acordă imprumuturi de Cont curent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7% .

„Economul“ ajută, ca să se înfiinteze în comune bănci sătești; de aceleia s-au făcut la Gilău, Feneș, Sălcia Tic, Berind, Măcicașul Ung., Gădălis.

„Economul“ mijloacește cele mai eficiente asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte: Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir, Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcție: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Dr. Baziliu Băsiota, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Juris-consult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Originăl Victoriă, Köhler, Afraun, Wittină, Gritzner,

sunt mașini de cusut de cea mai bună calitate.

Fabricate de clasa primă în ce privește aranjamentul și execuția lucrărilor.

Reprezentante de MICHAEL MOOSER, Brașov, Strada Portii Nr. 39, mare atelier mecanic de reparaturi. Mașine de scris și Gramafone se reparăză.

(715,30—50.)

Nr. 173.

Concurs

Pentru lîberarea unui evant de aproximativ 350 de stânjini de lemn de fag pe seama subsemnatului Eforii școlare, să publică prin aceasta concurs cu oferte până la 30 Iulie n. 1910.

Ofertele sunt de a se înainta la adresa Eforiei școlare.

Brașov în 6 Iulie 1910.

Eforia școalelor centrale gr. or. române din Brașov

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“, se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Administr. „Gazetei Trans.“

Fabrica de tricotaj Gheorg Foith & Cie

Magazin cu măruntișuri și flanelărie, en gross și en detail. BRAȘOV, Strada PORTII 24. Fabricație proprie de ciorapi, jileci pentru Dame își bărbăti, hainute de copii etc. din lână curată și bumbac. Mare assortiment de albituri, tricot de lână și bumbac. Ciorapii se repară bine și ieftini.

Publicație.

Pentru întreținerea completă a trei elevi în „Internatul Ionciovici“, începând din 1 Septembrie 1910, se publică concurs cu terminul până la 1 August 1910.

Ofertele au să se înainteze sub semnatul Eforiei școlare.

Brașov în 23 Iulie 1910.
Dela Eforia școalelor centrale gr. or. române din Brassó (Brașov)

Nr. 6518—910.

Concurs.

Pentru ocuparea locului de al 4-lea senator ajuns în vacanță la magistratul orașanesc din Brașov și pentru ocuparea acestor locuri de ofițanți orașanesci, cari prin ocuparea locului vacant de senator ar deveni vacante se scrie concurs prin această publicație.

Ocuparea locului de senator magistratul se face în sensul §-lui 109 din Statutul Organic orașanesc numai pe timpul până la restaurarea amplioaiilor din anul 1915, iară alegerea celorlalți ofițanți se face pe timpul până la restaurarea ofițanților seu pe viață.

Plata senatorului magistratul este: plata fixă anuală 4000 de cor., bani de curtel pe an: 800 cor., și drept de a pretinde cinci adăuse quinquenale à 300 cor.

Concurrentii au să dovedească prin adunarea de atestate corespunzătoare că posed cualetiunea cerută de lege sau de statutul organic orașanesc. Mai departe competenții vor avea să alăture la rugarea atestatul lor de botez, atestat oficios că au purtat nepărată, și atestat despre aplicația lor până acumă, iară în cerere au să arate acurat cunoștințe de limbi posed, fiindcă se pretinde dela fiecare concurrent să cunoască perfect limba germană și magiară atât în scris cât cu grijă, iar cea română căt puțin în grijă.

Concurrentii, cari se află deja în serviciul comunei orașanesci nu sunt obligați a alătura atestatele pretinse.

In fine a tragem atenția concurrentilor a supra dispozițiunilor cuprinse în §-ul 111 din Statutul Organic orașanesc, care zic, că ofițantul nu are dreptul de a purta nicio meserie, nici de a fi parte la vreo întreprindere — nici public nici tăcut — asemenea nu poate avea nicio ocupație laterală, prin care a putea deveni prin contract pendent dela vreo persoană sau de la vre'o corporație.

Rugarea, iștruată după formele prescrise și provăzută cu timbru de 1 cor. este să se prezinta la subșul Viceșpan până la 23 Iulie 1910.

Rugări sosite după acest termen nu vor fi luate în considerare.

Brassó, în 5 Iulie 1910.

August Jekelius
vicecomite.

De închiriat

2—3 odăi frumoase, împreună cu grădină eventual bucătărie, pentru sezonul de vară în strada castelului de sus Nr. 18. 10 minute depărtare dela Promenada de după ziduri.

1073. 1—3

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Portii Nr. 3.

vis-à-vis de Bacănia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari totă obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căuta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitații de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununii pentru monumente și plantăci cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, cară funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vânător, pentru copii, precum și cioceliai.

Comande întregi se execuță prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

La casuri de morte a se adresa la

E. Tutsek.

115—*

Cumpărați cartea veselă și hazlie alui Noia-Oardin:

,Năzdrăvăniile viteazului Toporăște“

Vânzoala Filisteilor, vicenia Vulpilor Cometul Hăluia, și alte minunăti întâmplătoare, și scrise cu multă faz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezintă pe vestitul opștar în sat la iei, pe cănd istorisește despre baron Ighi și despre Goliatul lor. ect. ect. Călăuză la vânzoala viitoare. Prețul 40 bani (20 cruceri) — Se poate comanda dela librăria A. Mureșan Brașov, și dela Administrația Gazetei Transilvane. Vânzărilor rabatul cuvenit

Incercați și vă veți convinge!

A viz!

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoștința On. Public din loc și jur, că atelierul meu din Strada Ecaterinei Nr. 14 (vis-à-vis de farmacia Klein) l-am aranjat cu mașini nouă moderne și stau la dispoziție On. public a execută, dela cele mai simple, până la cele mai fine lucrări, ce cad în brașa aceasta.

Așa în: Protocole pentru bănci în diferite legături traiește și bine lucrate, în cărți sfinte bisericesti, și în tot felul de cărți pentru biblioteci în diferite legături.

Primesc tot felul de lucrări de Galanterii, Cartoage (cutii) și hărți de întins pe pânză sau carton.

Toate lucrările să fac în atelierul meu cu preț moderat.

Sperând că On. Public mă va sprijini în întreprinderea mea, semnez

cu toată stima

Ioan Chiroiu,
legător de cărți.

(1017,1—6.)

Incercați și vă veți convinge!

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai decă fie-care cutie este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscríerea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. MOLL în contra greutăților celor mai cerbicește la stomac și pântece, în contra cărcelor și acrelor la stomac, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diverse boli femeiescă a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii începând. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2— Falsificațiile se vor urmări ne cale judecătorescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. MOLL

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remeđiu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de recelă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodul cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucate cor. — 40 b.

Cinci bucate cor. 1.80

Fie-care bucate de săpun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare A. MOLL.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tschlauber 9 c. și reg. furnizor al curții imperiale.

— Comande din provinție se efectuează dinică prin rambursă postală. —

La depozite să se ceară anumite preparatele provăzute cu îscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth.

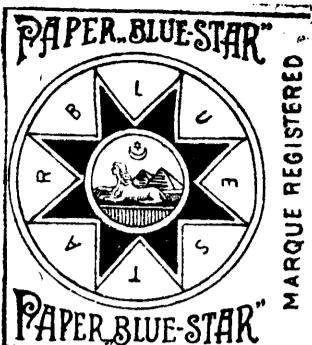

Atențiu!

"AIDA" VERGE și "BLUE STAR" CONTINENTAL

hârtie de cigarette veritabilă numai cu insignile ce se văd pe anunț!

FERITI-VĂ DE IMITATII FĂRA VALOARE!

MARQUE REGISTERED

Prețurile netto cassa.

Nicolae Balea

Maiestru pantofar Brașov, Strada Orfanilor Nr. 2.
aproape de piața mare. Recomandă tot felul de înălțaminte, lucru de mână, bun și cu prețuri foarte reduse. Ocazia cea favorabilă pentru a cumpăra cele

ma bune, mai durabile ușoare și plăcute înălțaminte pentru toate sezoanele cu prețurile cele mai reduse numai în depositul lui pantofar Balea, se pot găsi.

Brașov. Strada-Orfanilor nr. 2.

Prețurile netto cassa

Ceice doriti

să fiți scutiti de pagubele în vite!

intrati sub scutul «Reuniunii proprietarilor de vite» dela Orăștie, (Szászváros), care asigură pe economi contra oricărui pagubă în vite!

Precum s'a dat de știre prin foaia «TOVARASIA» această Reuniune a intrat în viață cu Ziua de Duminica Tomii. Să dela aceea zi înceace să plătești toate pagubele în vite a membrilor săi, cari sunt în rândul său însă a inscrierea și plata taxei!

Nu e greutate mare!

Când intri spui, cât ti-s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fiecare 100 coroane, ce ai asigurat pe vitele tale.

Plăti nu ai de făcut, decât când la un ortac din cercul tău să te întâmpă o pagubă în vitele asigurate!

Ca să poți asigura faci membru al Reuniunii cumpărând o notă, acție de 4 coroane, pentru fiecare 1000 cor. asigurate: prețul «cuotei» îl plătești în doi ani. La inscriere să cere, numai 1 coroană din ea. Cei cu vite multe, cari asigură mai multe mii și iau pentru fiecare mie de coroane asigurate câte-o cuotă, care rămâne însă avere lor, și la ieșirea din Reuniune și-o capătă înapoi.

Incolo, la intrare dai 1 cor. taxă deprimare și plătești ajutorul, cătă se vine pentru un caz de pagubă de-atâtea ori 4 fileri, căte sute de coroane asiguri, plătești adecăt înainte o pagubă.

Azi toți membrii Reuniunii ori unde sărăfă ei, sunt membrii în tăiul grup, despărțământ cu scaunul în Orăștie. Precum asigurării vor spori mult, Reuniunea va împărtășii pe cei asigurați în cerceșta cari au în cuprinsul lor cam 3000 de vite, și soții din un cerc de acesta plătesc ajutor, numai când e pagubă în cercul lor. Numai la caz de epizodie (boala lipicioasă), direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celuilalt, după iudelemnul: «azi ţie mâne mie!» 1628.i (1-3)

Amănuite, tipărituri, îndrumări, ceretă la cancelaria:
Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie-Szászváros».

Vasile Muscalu

primul
atelier
de curelar
român

în Brașov! Strada nouă 7. Am onoarea recomanda On. Public din Brășov și jur Atelierul meu de curelarie, provăzut cu tot felul de hamuri de lux și pentru lucru, din piele de blanc, precum și tot felul de curele de incins, șerpare, șele în diferite culori, artistic lucrate. Se primesc și reparaturi de tot felul, cufare, geante de călătorie și pungi, etc. etc. precum și ploșci de lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi și culori diferite.

Iată atelierul meu de pielărie din Brașov, comandanțele postale se efectuesc grabnic și cu prețuri moderate.

Tuturor acelora cari călătoresc să se reintoreacă din România li-se recomandă Schimbătoria de bani la Tutungeria d-lui

Dumitru Popp,

Zaraf, Strada Hirșer Nr. 4 Brașov.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA”,

Strada Cisnădiei 5. SIBIU. (edificiile proprii.)
recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eficiente, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurari asupra vietii

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela asemănările confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termin fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere și asigurări de pagube la apaducte).

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea an. 1909 K. 4.831.168.51

Capitale asigurate pe viață achitate K. 4.571.035.31

Starea asigurărilor de foc cu sfârșitul anului 1909 . . . K. 112.045.419.—

Starea asigurărilor de viață cu sfârșitul anului 1909 . . . K. 10.847.132.—

Fonduri de întemeiere și de rezervă K. 2.309.387.—

Prospective în combinații cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcției, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Personale vărsate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Încăltămintă de tat felne

GHETE

original americane pentru Dame, Domni, Copii

Păpuși albi de atlas.

Cizme de lucru.

Păpuși albi de dans.

Cizme Halina.

Păpuși de gimnastică.

Cizme de vânătă.

Păpuși călăroși de postav.

Cizme de călărit.

Ghete cu tuz.

Gamase.

Ghete cu voiaj.

Galoci.

Ghete cu siu re.

pentru Dame Domni și Copii.
Călătore solidă. — Magazin de încăltămintă. — Magazin de asortiment.
Atelierele născute Alfred Ipsen Kronstadt, Prețuri ieftine.

Strada Vămăi Nr. 36, (Vis-à-vis de caseneaua Transilvanie.)

Băile minerale vindecătoare din Előpatak

au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinci, ud, mitră licat și spălă, soldină, reumatism constipație, precum și contra boalălor, cari se desvoaptă din nervositate. Cura cu renomata epă de beat Előpatak, urmată după ordinarul medicală, impreună cu băile și calde masaj, gimnastică svedică, traiu și eterică și rezultate foarte favorabile. Sesonal băile dela I. Malu până la 15 Septembrie. Stațiune decale ferătă Feldioara (Földvár) și Seps Szt. György cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftină și elegante. Pentru sezonul prim din 15 Maiu până în 15 Iunie și al doilea din 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muză. Locuință cu 50%, întreținere mult mai ieftină. Apa minerală Előpatak ocupă primul rang intre apele minerale alcaline ce conține alcătuit de fier se folosește și ca doftorie de casă și este foarte placută și amestecată cu vin sau ca beutură răcoritoare. În sezonul de iarnă se consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimiteri: Előpatak și în cele mai multe orașe și case de comerț en gros.

La dorință se trimit și prospecțe franco.

Directiunea.